PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 366 ANTRADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 19, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

RAUDONOJI ARMIJA GELBSTI UKRAINUS IR GUDUS

Bijo Staigios Nazių Atakos Per Belgiją

PARYŽIUS, Rugsėjo 18. — Padidėjęs nuolatinis vokiečių kariuomenės koncentravimas vakarų fronte, kelia abejones francūzuose ir spėliojimus, kad vokiečiai ruošiasi didelėms atakoms prieš Franciją per Belgiją, panašiai, kaip praeitam didžiajam kare. Ypatingai daug vakarų frontan vokiečiai gabena orlaivių ir kariuomenės.

Saro ruožte, vokiečiai padarė labai stiprias atakas prieš ten įsiveržusią Francijos armiją ir stengiasi ją atmušti nuo Sarbrucken, kuris jau nuo pat pirmųjų karo dienų yra apsuptas iš abiejų šonų.

Belgija šiame kare laikosi neutraliai. Jos saugumą yra garantavusi Anglija ir Francija. Taipgi Belgijos saugumą yra garantavusi ir Vokietija, bet su sąlyga, jei Belgijos kraštas nebus kitų šalių panaudotas prieš Vokietiją. Dabar Vokietijoj plačiai aiškinama, kad Belgiją rengiasi užimti Anglija.

Belgija turi pastačius savo tvirtumų sieną prie Vokietijos, bet ji nėra tokia stipra, kaip kitų šalių. Jos krašto visos karinės jėgos jau sumobilizuotos ir vyriausią karo komandą paėmė Belgijos karalius.

Paryžiuje taipgi spėjama, kad Vokiečiai puolimą gali padaryti per Šveicariją, nes jau uždarė su ja rubežių ir jos pasienyje koncentruoja didelius kariuomenės būrius.

Tarp Maginoto ir Zigfriedo tvirtumų ir Belgijos esanti Luksemburgo valstybė rodo didelio susirūpinimo savo likimu. Jos padėtis labai nesaugi. Praeitam kare Vokietija ją užėmė dar pirm paskelbimo karo. Dabar dar ji laikosi neutraliai.

Lenkai Kalba Apie Partizanišką Karą

LUBLINAS, Rugsėjo 18. — Lenkijos armijos priešinimasis naziams eina prie galo. Nazių armija jau užėmė Kutno ir įteikė ultimatumą Varšavai, kad pasiduotų. Varšava baigiama supti.

Taipgi nazių armija grumoja pačiam Lublinui. Lwow miestas esąs jau nazių rankose.

Lenkai mano, kad jie galės vesti gorilišką, partizanišką karą Pinsko apylinkėj, nes ten yra gerų vietų pasislėpimui.

Prezidentas Mascickis ir kiti valdžios žmonės pabėgo į Rumuniją, bet Rumunija, kaip neutrali valstybė, nenori jų laikyti.

KARO LAIVO NELAIMĖJE ŽUVO 200 KARIŲ

PARYŽIUS.—Įvykusioj Francijos karo laivo Pluton eksplozijoj, spėjama bus žuvę 200 ar daugiau karių. Pluton buvo išvykęs su įgula iš 400 žmonių į Morocco vandenis paleidimui tose vandenyse minų. Jame buvo 450 minų, kurioms eksplodavus laivas su dalimi įgulos nuskendo.

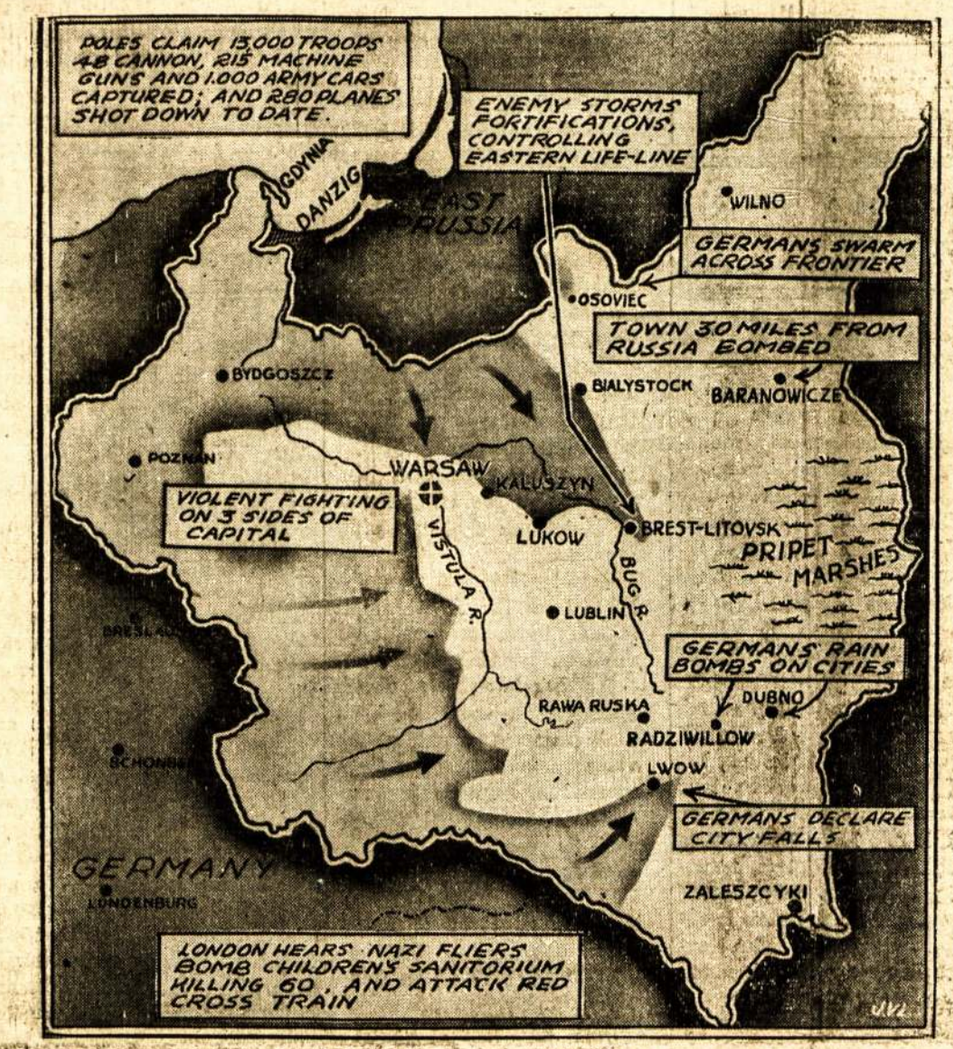

Šis žemlapis parodo kaip toli įsibrovę į Lenkiją vokiečiai. Paskutiniai pranešimai sako, kad vokiečiai jau prie Lublino. Lenkų valdžia jau išbėgiojo. Kadangi Lenkijos valdžia jau išbėgiojus ir jau aišku, kad lenkų pasipriešinimas sudaužytas, Sovietų Sąjunga nutarė užimti ukrainais ir baltarusiais apgyventas teritorijas, kad jos nepatektų naziams. Raudonoji Armija įžengė į ukrainais apgyventą teritoriją 50 mylių visu pasieniu nuo Latvijos iki Rumunijos.

Kodel Lenkijos Armija Negalėjo Atsilaikyti

ZALESZCZYSKI, Lenkija. — Pirmomis karo dienomis, Lenkijos armija, kuri sudaryta iš apie 2 milijonų karių, laikėsi stipriai ir tvarkingai traukėsi atgal, nuo sparčiai pirmyn žygiuojančios Vokietijos armijos, bet praeitos savaitės pabaigoj ji staiga visai pairo. Kariuomenės būriai pradėjo veikti kiekvienas atskirai, be centralizuotos komandos ir staiga plintanti panika visai suardė tą milžinišką karo jėgą. Dabar Vokietijos kariuomenė eina visuose frontuose pirmyn niekur nesutikdama organizuoto pasipriešinimo.

Del tokios demoralizacijos Lenkijos kariuomenėje, didelė kaltė tenka Lenkijos vyriausiai karo vadovybei, kuri nepajėgė pravesti tinkamą tvarką ir neturėjo susirišimo su savo kariuomenės pulkais, kurie buvo fronte. Atskiros kariuomenės dalys neturėdamos nei tarpusavyje, nei su generaliniu štabu ryšių, negalėjo sutartinai ir koncentruotomis jėgomis pastoti priešui kelio. Atskirų kariuomenės dalių viršininkai net nežinojo kur randasi jų generalinis štabas, kuriose vietose yra fronto linijos. Apie einančio fronto linijas jie sužinodavo tik iš vokiškų radio pranešimų.

Lenkijos generalis štabas ir vyriausybė neturėjo pastovios vietos. Tuojau nuo karo pradžios priversti vykti iš Varšavos jie negalėjo surasti vietos, kur galėtų pasislėpti nuo vokiečių orlaivių. Vokietijos šnipai veikė labai plačiai ir apie kiekvieną vyriausybės pasijudinimą žinojo ir tuojau pasiųsdavo ton vieton bombnešius.

Stipriai mechanizuotas vokiečių užpuolimas iš pirmųjų dienų pakirto Lenkijos armijos nervus. Pasekmingomis savo orlaivių atakomis tuojau sudaužė visus didesnius Lenkijos orlaivių centrus, visai sutriuškindami Lenkijos orlaivyną. Taipgi tuojau buvo suardytos susisiekimo ir telegrafo linijos. Visi gazolino centrai sudaužyti. Lenkijos armija neteko savo tankams, orlaiviams, sunkvežimiams gazolino.

Neorganizuotą Lenkijos kariuomenę visu smarkumu puolė tvirtai mechanizuota Vokietijos kariuomenė. Prieš kiekvieną pasipriešinimą pasiųsdavo šimtus tankų, kiekvieną kariuomenės su šikoncentravimą išbombarduodavo.

Be to, Anglija ir Francija nesuteikė laiku Lenkijai jai reikiamos pagalbos, nes vakarų fronte kovos nepagelbėjo Lenkijos apgynimui.

Lenkijos kariuomenė ir liaudis parodė didelį pasiryžimą gintis ir drąsą, sako karo korespondentai, bet jie padarė klaidą pasitikėdami vien drąsa, o užmiršdami techniškai karui prisiruošti.

SVARSTYS SAVO PADĖTĮ ĮSNAUJO

PARYŽIUS. — Paskutinieji įvykiai Lenkijoje visai sumaišė Anglijos ir Francijos planus ir yra manoma, kad tos dvi šalys savo užsienio politinę padėtį svarstys iš naujo.

Francijos vyriausybė nesirengia tuojau daryti sprendimus bei duoti pareiškimus. Ji laikysis "Lauksim pamatysim" politikos.

DIDŽIAUSIAS ANTISEMITAS ATSIDURĖ BĖDON

LONDONAS, Rugsėjo 18. — Julius Streicher, aršiausias žydų persekiotojas, laikomas Hohenlychen sanatorijoj, netoli Berlyno, po didele apsauga.

Jis esąs išmestas iš užimamos vietos ir visi pinigai konfiskuoti.

Konfliktas iškilęs tuomet, kai jis pareikalavęs kariškų laidotuvių vienam savo draugui, kuriam buvo leista nusišauti už davimą žinių kitos valstybės agentams.

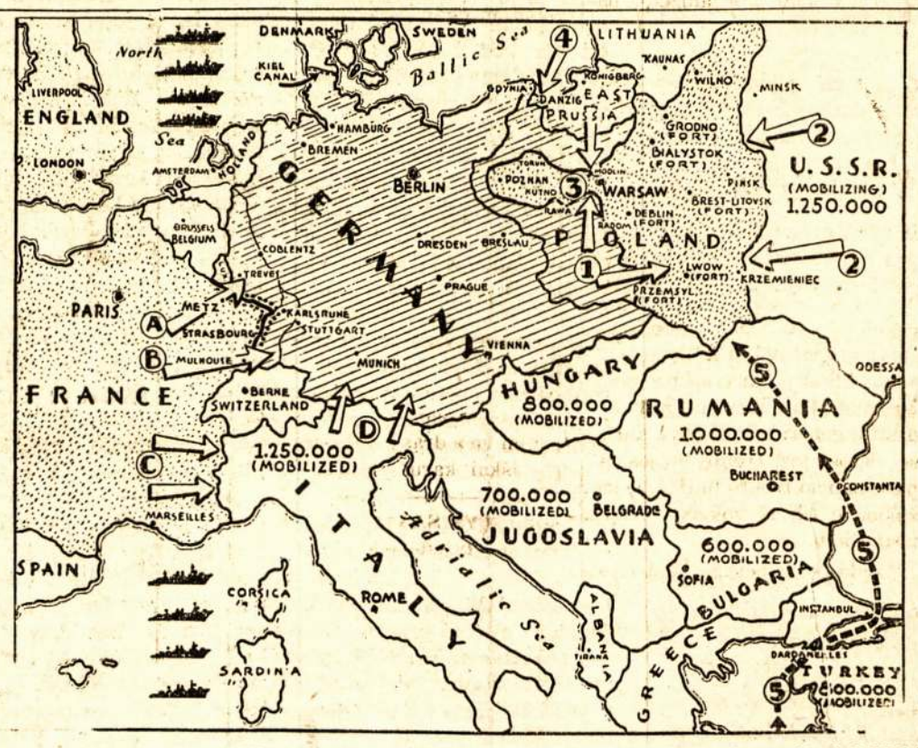

Iš šio žemlapio matyti, kaip Vokietija apsisupus neutraliomis valstybėmis. Iš šiaurės Baltijos jūra ir Skandinavų valstybės. Į šiaurryčius Lietuva. Į šiaurvakarius Danija, Holandija ir Belgija. Pietuose Hungarija, Jugoslavija ir Italija. Pietvakariuose Šveicarija. Francija ir Anglija prie Vokietijos gali prieiti tik iš vakarų, bet vakarinė Vokietijos siena fortifikuota Siegfriedo fortifikacijų linija. Kalbama, kad vokiečiai rengiasi pulti Franciją per Belgiją ar Šveicar.

Lenkijos Pasipriešinimui Susmukus Ir Valdžiai Išbėgiojus, Pasidarė Aišku, Kad Jie Gali Patekti Naziams

SAKO VILNIUS JA UUŽIMTAS

LONDONAS, Rugsėjo 18. — Sovietų Raudonoji Armija jau užėmus Vilnių, senąją Lietuvos sostinę.

Tie patys pranešimai sako, kad Lietuvos valdžia įteikus Sovietams reikalavimą, kad Vilnius būtų sugrąžintas Lietuvai.

Kaip žinia, Sovietai yra Vilnių pripažinę Lietuvai ir nuo to nusistatymo dar neatsisakė.

MASKVA, Rugsėjo 18. — Sovietų Sąjungos Raudonoji Armija pradėjo maršuoti į ukrainais ir baltarusiais apgyventą "Lenkijos" teritoriją, kad išgelbėjus savo brolius nuo nazių režimo. Penkių šimtų mylių frontu, nuo Latvijos iki Rumunijos, Raudonoji Armija paėjo pirmyn 50 mylių. Jau užėmė visą eilę svarbių miestų, kaip Tornapolis, Rowno, Kolomea ir kiti.

Tokio žygio Sovietai nutarė imtis todel, kad lenkų pasipriešinimas naziams jau susmuko, o Lenkijos valdžia išbėgiojo ir pasidarė aišku, kad visa teritorija teks naziams. Ukrainų ir baltarusių masės, aišku, po nazių režimu patekti nenori.

Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas Molotovas pareiškė, kad Lenkija tapo gera dirva visokiems netikėtams įvykiams, kurie galėtų sudaryti pavojų Sovietų Sąjungai.

"Niekas nežino, kur Lenkijos valdžia yra," tęsė jis. "Tokiai padėčiai esant, Sovietų ir Lenkų sudarytos sutartys nustojo veikti."

Molotovas sako, kad niekas nesitikėjo, kad Lenkijos valdonai prives valstybę prie tokios padėties ir taip greitai. Anot jo, Lenkijos valdonai susibankrutavo visai.

Ukrainai ir baltarusiai, sako jis, neturėjo teisių prie Lenkijos režimo, o dabar jie palikti be jokios apsaugos.

"Sovietų valdžia jaučia, kad jos šventa pareiga ištiesti jiems pagalbos ranką."

Darbininkai ir valstiečiai po visą Sovietų Sąjungą šaukia susirinkimus ir reiškia pasitenkinimą tokiu valdžios žygiu.

MASKVA. — Sovietų Raudonosios armijos kulkosvaidžiai privertė nusileisti Vokietijos karo orlaivį užskridusį virš Sovietų teritorijos.

Orlaivis ir lakūnai sulaikyti.

Rekcionieriai Nori, Kad Smithas Rezignuotų

TORONTO, Ont. — Toronto reakcionieriai labai norėtų išmesti iš miesto tarybos aldermaną Smithą. Į tokių tarpą įeina ir miesto tarybos nariai.

Bet jie neturi teisės jį išmesti. Viskas, ką jie gali daryti, tai prašyti rezignuoti.

Vienintėlė priežastis tokio reikalavimo yra ta, kad jis komunistas ir SSRS simpatikas. Girdi, nei vienas negali būti valdžios nariu, jeigu simpatizuoja Sovietų Sąjungai, kuri dabar užima "lenkišką" Ukrainą.

Bet tie ponai nereikalavo išmesti iš valdžios tų, kurie simpatizavo Čemberlenui, atidavusiam naziam visą Čekoslovakiją.

Sovietai nutarė užimti Ukrainą tik delto, kad ji nepatektų naziams. Juo naziai mažiau gaus, tuo bus geriau ir pačiai Anglijai.

ROMA. — Italijos spauda, vėl daro pareiškimus, kad jų sąrišys su Vokietija yra taip pat tvirtas, kaip visados. Nekurie diplomatai dėjo pastangas, kad atitraukti Italiją nuo Vokietijos ir todel tokie spaudos pareiškimai laikomi kaipo atsakymu į tas pastangas.

Anglijos generalinio štabo viršininkas generolas Ironside.

Sovietai ir Turkai Pasirašysią Savitarpinės Pagalbos Sutartį

ISTABUL, Turkija, Rugsėjo 18. — Valdžios pranešimas sako, kad Turkijos užsienio reikalų ministeris Šukru Sarakogu vyksta į Maskvą vedimui derybų su Sovietų atstovais.

Diplomatiniai rateliai kalba, kad yra galimybių, jog šios derybos gali užsibaigti savitarpinės pagalbos sutartimi tarp Sovietų ir Turkijos.

Kadangi Turkija tuo pačiu sykiu yra ir Anglijos draugė, manoma, kad tokia sutartis Anglijos ir Francijos poziciją žymiai pagerintų, nes būtų aišku, jog Rusija padės Turkijai Juodosiose jūrose ir Balkanuose.

Tarptautinė Brigada Francijoj Prieš Vokietiją

PARYŽIUS. — Francijos vyriausybė pranešė, kad ji atidarė šešias įstaigas, kur bus imami kitataučiai kariuomenėn sudarymui Tarptautinės Brigados kovai prieš Vokietijos nazius. Toji brigada bus Francijos kariuomenės dalimi ir pilnoje jos kontrolėje.

Taipgi pranešama, kad skaitlingi būriai visų tautų, įskaitant italus ir vokiečius, stoja ton brigadon.

Austrai anti-hitlerininkai organizuojami po atskira Austrijos vėliava. Jiems vadovauti peršasi princas von Starhembergas.

LONDONAS. — Informacijų ministerija pranešė, kad Anglijos orlaiviai vėl paskleidė atsišaukimus Vokietijoje, kuriuose pareiškiama, kad Anglija nenuolaidžiai kovos iki hitlerizmas bus Vokietijoje sutriuškintas.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perleidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Ką Reikia Daryti, Kad šis Karas Sutriuškintų Fašizmą

Labai apgailėtina, kad daug darbo žmonių į dabartinį karą žiūri labai klaidingai. Daug darbo žmonių, jų tarpe nemažas skaičius ir lietuvių, su ranka pamoję sako: Anglijos ir Francijos ponai šitą karą suorganizavo, lai jie juo ir rūpinasi. Kai kurie reiškia net pasigerėjimą, kad lenkai gauna tinkamą atlyginimą už tai, kad jie padėjo sudraskyti Čekoslovakiją. Toks atsinešimas labai neteisingas.

Mes visi gerai žinome, kad šis karas prasidėjo tik delto, kad Anglijos, Francijos ir kitų šalių diplomatai neklausė žmonių balso ir leido Hitleriui grobti šalį po šalies. Taipgi gerai žinome, kad šis karas vyksta tik todel, kad Anglijos, Francijos ir Lenkijos diplomatai nenorėjo sudaryti galingą antiagresinį frontą su Sovietų Sąjunga. Bet mes turime atsiminti, kad tas galėjo įvykti tik delto, kad visuomenė leido tiems diplomatams tokius žygius daryti. Jeigu liaudis būtų pro pirštus nežiūrėjus, jeigu ji būtų mačius, kad jos pasyvumas tokiais svarbiais reikalais gali jai kainuoti milijonus gyvybių, upes kraujo, tie diplomatai nebūtų galėję privesti pasaulio prie tokios katastrofos. Jų rankos būtų buvusios sulaikytos nuo pasirašymo pražutingų sutarčių Munchene.

Taip gali būti ir dabar. Šis karas, nežiūrint to, kad jis iššauktas netikusios diplomatijos didžiųjų demokratijų, gali būti atsuktas prieš fašizmą. Jis gali būti mirtinu smūgiu ne tik Hitlerio režimui, o ir viso pasaulio fašizmui ir reakcijai. Bet šio karo antifašistiniu karu nepavers tie diplomatai, kurių diplomatija privedė pasaulį prie šio karo. Tie ponai, toli gražu, nuo savo siekių neatsisakė. Jie mėgins jų siekti ir karo metu. Ir karo metu gali įvykti tokių sutarčių, kurios bus pražutingos visam pasauliui. Tie ponai šaukia prieš hitlerizmą, bet jie stovi už reakciją, už fašistinio režimo stiprinimą. Jų valdžios jau dabar eina prie demokratinių teisių varžymo savose šalyse. Būtų didžiausia klaida manyti, kad tie ponai sukriušins hitlerizmą ir fašizmą ir atsteigs pasaulyje demokratiją ir taiką. Hitlerizmas ir fašizmas gali būti sutriuškintas tik antifašistinių jėgų.

Todel liaudis dabar, daugiau negu kada pirmiau, turi vystyti antifašistinį veikimą. Iš vienos pusės, reikia remti šitą karą prieš hitlerizmą, kad jis būtų sumuštas militariai ir atsteigtos Austrijos, Čekoslovakijos ir Lenkijos nepriklausomybės, o iš kitos — vystyti kovą už praplėtimą demokratijos namie, tai yra Francijoj, Anglijoj, Kanadoj ir kitur, kad visos Hitleriui talkininkaujančios jėgos būtų sutriuškintos.

Hitlerizmas nėra vienos šalies apsireiškimas. Hitlerizmas yra fašizmas. Jis Vokietijoj hitlerizmu vadinatas tam, kad jam vadovauja Hitleris. Hitlerizmas, musolinizmas ir kitoki fašizmai yra tas pats. Tai nuoga kapitalizmo diktatūra. Ji kiekvienoj šaly skiriasi pagal vietines sąlygas. Nesumušus fašizmo namie, nebus galima sumušti jį užsieny. Fašizmas turi būti sumuštos ne tik Vokietijoje, o ir namie.

Šis karas galės būti tikrai antifašistiniu karu tik tada, kada visa liaudis bus aktyvi. Už tai reikalinga, kad darbo žmonės ir visi antifašistai šiuo metu organizuotųsi į antifašistines organizacijas, statytų valdžiai reikalavimus, kad visi reakcionierių užsimojimai būtų griežai atmesti. Kanados žmonės turėtų priimti sekančią veikimo programą.

1. Kad sumušti fašizmą, griežtai priešintis prieš imperialistinius siekius šiame kare, remti demokratiją namie ir užsieny, stovėti už greitą demokratinę taiką be aneksijų.

2. Stovėti prieš muncheniską politiką, už pasaulinę konferenciją, dalyvaujant Suvienytoms Valstijoms ir Sovietų Sąjungai kad suorganizuoti demokratinį sumušimą fašizmo.

3. Kovoti prieš pelnagrobystę. Reikalauti, kad ginklų ir amunicijos fabrikai būtų nacionalizuoti. Karo reikalams pinigai turi būti sukelti aptaksuojant kapitalą.

4. Reikalauti, kad Kanadoj būtų laikomasi pilnos žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvės del tų, kurie darbuojasi del demokratijos pergalės. Kad būtų prašalinti iš armijos, valdžios įstaigų ir policijos visi tie, kurie simpatizuoja fašistams. Fašistinės ir profašistinės organizacijos ir partijos turi būti uždarytos.

5. Stengtis atsiekti vienybės tarp liaudies organizacijų, partijų, unijų ir kooperatyvų. Siekti demokratinės tautinės vienybės, kad demokratija tarnautų žmonėms namie ir pagreitintų sumušimą fašizmo užjūry.

6. Siekti vienybės tarp įvairių liaudies organizacijų ir partijų, kad ateinančiuose rinkimuose būtų išrinkta į parlamentą dauguma pažangių atstovų, iš kurių būtų sudaryta tikrai antifašistinė valdžia, pasirengusi kovoti prieš fašizmą namie ir už jūrų.

Jeigu liaudis nesilaikys viršuj suminėtos programos, laikysis pasyviai, tuomet šis karas išsivytys į grynai imperielistinį karą ir žmonių kraujas liesis už imperialistų reikalus.

Liaudies Balsas šaukia visus Kanados lietuvius eiti kartu su pažangia Kanados visuomene ir darbuotis, kad kuogreičiau būtų sumuštas Hitleris su savo gaujomis ir apsaugota demokratija namie. Kiekvieno taikos ir demokratijos šalininko dabar pareiga stoti į pažangias demokratines organizacijas ir darbuotis, nes dabartinis momentas yra sprendžiamas. Kapituliacija iš liaudies pusės gali atnešti darbo žmonėms pražūtį.

Tų šalių, kur dabar viešpatauja fašizmas, liaudis labai gailisi, kad ji neveikė, nekovojo tada, kada ji galėjo veikti. Dabar ji nori veikti, bet daug sunkiau. Ji perdaug suvaržyta.

Alinės sunkvežimio vairuotojas: — Valdžia sako, kad kiekvienas stiklas alaus ar degtinės padės sumušti Hitlerį.

APŽVALGA

Kodel Lenkijos Armija Taip Nepasekmingai Kovoja

Šiandien nėra nei vieno, kuris nesistebėtų, kodel vokiečiai taip greitai nugalėjo lenkų armiją. Lenkų armija buvo gana didelė, gerai išlavinta, o vokiečiai ją pliekia iš visų pūsių. Jeigu taip eis ir toliau, neužilgo Lenkija bus visa vokiečių rankose. Tuo stebisi ir laikraščiai. Pavyzdžiui, Laisvė del to rašo:

Lenkijos armijos komandos žygiai nesuprantami. Jos veiksmai pastatyti po dideliu klausimu. Viena, lenkai mušėsi Lenkų Koridoriuje, kur nebuvo galimas apsigynimas, ir tenai nemažai neteko kareivių. Antra, jie nepasitraukė linkui Sano-Vislos-Narewo kad tenai apsidrūtinus ir sulaikius vokiečių armiją. Trečia — jie davė didelę dalį savo armijos apsupti tarpe Poznanio-Varšavos, Lodžio ir Plocko. Ketvirta — jie nepastatė gerai apsigynimo ant Vislos ir Narewo. Vokiečiai tvirtina, kad jie jau perėjo ne vien Narewą, bet ir Bugo upę. Jeigu taip, tai, reiškia, kad abi lenkų apsigynimo linijas perkirto.

Visi stato klausimą: **kodel lenkai leido dalį savo armijos apsupti?** Ar jie manė išvystyti ofenzyvą prieš vokiečius ant Rytų Prusijos ir tuo kartu suspausti toj srityj vokiečių jėgas ir sunaikinti? Gal būt taip, bet vis vien tai buvo labai rizikingas žygis. Ir šiame atsitikime greičiau žus lenkų armija, negu lenkai apsups vokiečius Rytų Prusijoj ir su pagalba lenkų apsuptos armijos juos sunaikins.

Dar vienas dalykas: vokiečiai praneša, kad **jie suėmė lenkų divizijos štabą ir ten atrado visos Lenkijos apsigynimo planus.** Jeigu tai tiesa, tai čia bus Lenkijos vadų tikslus planų perdavimas vokiečiams. Jokiame atsitikime divizijos štabe negali būti visos Lenkijos apsigynimo planai. Toki planai yra tik armijos centre. Divizija **turi tik savo ruožto,** kokių 8 mylių pločio, planus ir tai dažnai tik vienos dienos. Jeigu tai tiesa, tai pasirodo, kad **Lenkijos armijos centre veikia vokiečiai šnipai, kurie tyčia pasiuntė tuos planus į divizijos centrą, o diviziją pastatė tokion padėtin, kad ji su tais planais patektų į vokiečių rankas.**

Veikiausiai taip ir buvo.

Vienaip ar kitaip, Lenkijos apsigynimas nevedamas gerai. Jeigu jį palyginti su Ispanijos liaudiečių taktika arba Chinijos, tai jis labai prastas, tiesiai nekariškas. Japonijos imperialistai viską darė, kad apsupus Chinijos armiją ir sunaikinus. Niekur jiems tas nepavyko. Chinijos valdžia ir karo fabrikus iškraustė į gilumą šalies. Lenkijos komanda išteriojo daug jėgų pasienio mūšiuose, kurie iškalno buvo nulemti pralaimėjimui, leido apsupti didelę dalį armijos ir paliko fabrikus vokiečių naziams su visa mašinerija ir baigiamomis gaminti tankomis, kanuolėmis ir kitais ginklais. Lenkija turėjo apie 2,000 orlaivių. Jų veik nesimatė kovose. Sako, kad didžiuma jų sunaikinta orlaivių laukuose iš vokiečių lėktuvų. Čia ir vėl atrodo, kad buvo kam painformuoti vokiečius apie lėktuvų aerodromus. Lenkija turėjo jėgų, jos žmonės patrijotiški, ji turėjo dvi geras apsigynimo linijas, bet kaž kaip tas viskas iš vidaus suparalyžiuojama. Atrodo, kad kaip Lenkijos valdžios politika buvo netikus, nemokėjo tarptautinėj arenoj orentuotis, taip netikus ir armijos vadovybė. Ir todel, Lenkijos liaudies vargai ir nelaimės yra dar didesnės.

Šveicarijos Socialistų Laikraštis Apie Sovietų-Vokiečių Nepuolimo Sutartį

"Socialistinės" Naujienos paskutiniu laiku, užsimerkusios prieš visus faktus, diena dienon tauzija apie Sovietų-Vokietijos nepuolimo paktą. Jos, rankiodamos renegatų ir kitų "komunistų simpatikų" pareiškimus, stengiasi kuodaugiau įkasti komunistams ir Sovietų Sąjungai. Tačiau ne visi ir socialistai tokie. Kiti mato, kas yra tikrieji kaltininkai. Pavyzdžiui, Šveicarijos socialistų Genevoj leidžiamas laikraštis Le Travail, rašo visai blaiviai. Tarptautinės politikos komentatorius tame laikraštyje griežtai kritikuoja tuos, kurie megina Sovietų-Vokietijos nepuolimo sutartį perstatyti taikos "išdavimu." Jis rašo:

Kas gi rėkia, kad Maskva išdavė? Vienapusiško nesikišimo kurstytojai ir rėmėjai, "munchenieciai" ir visi reakcionieriai, kurie tik vakar sveikino Italijos-Vokietijos pergalę Ispanijoj, garbino Muncheną ir šaukė, kad Sovietai nori karo prieš Hitlerio Vokietiją, ir kad Francija ir Anglija nesektų paskui juos.

Kas uždavė pirmą mirtiną smūgį Tautų Lygai? Reakcinės valdžios Londone ir Paryžiuje su Hoare-Laval planu.

Ne komunistai ir Sovietų Sąjunga leido Italijos-Vokietijos armijoms užkariauti Ispaniją, o Londonas ir Paryžius.

Reakcinė spauda ir Anglijos ir Francijos ministeriai turi trumpą atmintį. Jie visi užmiršo Muncheną. Ne Stalinas, o Čemberlenas pareiškė sugrįžęs iš Berchtesgadeno, kad "Nėra dirvos abejojimams apie gerą Hitlerio valią ir jo troškimą taikos."

Ir ne Stalinas, o Čemberlenas ir Daladje vyko Munchenan pasirašyti pakto, kuris atidavė Trečiam Reichui visą Čekoslovakiją.

Pirm kalbėjimo apie išdavystę, ar Paryžius ir Londonas paklausė, ką Muncheno paktas reiškė Maskvai? Sovietų Sąjunga turėjo sudariusi su Čekoslovakija ir Francija ne tik nepuolimo sutartis, o ir savitarpinės pagalbos sutartis.

Munchene Daladje ir Bonnet, be Sovietų Sąjungos, su kuria jie turėjo paktą, nutarė pasirašyti paktą, kuris nusprendė Čekoslovakijos likimą.

Tokiu būdu jie sutraukė svarbiausią Francijos-Čekoslovakijos apsigynimo grandį. Jie dabar neturi teisės sakyti, kad Sovietų Sąjunga juos apleido . . .

Tikrenybėje, tai Francijos, kaip ir Anglijos, reakcionieriai niekad nenorėjo garbingo ir sekmingo bendradarbiavimo su Sovietų Sąjunga . . .

Munchene Lonodono ir Paryžiaus valdžios atidavė Čekoslovakiją tam, kad ašies ekspansiją pasukti linkui Sovietų Sąjungos.

Paskui jos atsisuko į Maskvą ne tam, kad sudaryti paktą prieš agresiją, o tam, kad paspausti Hitlerį su Sovietų Sąjungos intervencija, jeigu jis nesutiks pasitenkinti naujuju Munchenu vidutinėmis sąlygomis.

Sovietų Sąjunga nenorėjo leisti save išnaudoti tokiam lošimui, kuris tikrenybėje buvo atsuktas prieš ją pačią.

Pasirašydama su Trečiu Reichu nepuolimo sutartį, Sovietų Sąjunga pavertė niekais visus Londono ir Paryžiaus manevrus. Anglijos ir Francijos reakcionieriai tikėjo, kad jie sukurstys ašį prieš Sovietų Sąjungą.

Bet Sovietai sulaužė tą ašį. Kas blaivai protauja, nedegą pykčiu ant Sovietų Sąjungos, tas mato visą tiesą. Tik tokie, kaip Grigaitis, muncheniškos politikos garbintojai ir karo prieš Sovietus troškėjai, tikrųjų kaltininkų nenori matyti.

Vargai Del Tautybės

Vilkaviškis. — Lietuvoje labai yra madinga savo politinį veidą mainyti ir jį pritaikyti prie esamosios valdžios. Bet dabar esant per kelius metus tai pačiai tautininkų vyriausybei, savo politinių įsitikinimų valdininkams nereikėjo taip dažnai mainyti kaip anksčiau. Reiškia pastovi tautininkų valdžia visgi yra kaip ką gero atnešusi į valdininkų gyvenimą: paliuosavo juos nuo politinių pažvalgų mainymo sporto.

Bet yra sakoma, kad jei vienas galas rūksta, tai kitas dega. Taip ir čia. Jei per kurį laiką valdininkams nereikėjo sportiškai šokinėti iš vienos partijos į kitą, tai tautybės klausimas išmokino juos braidžioti iš vienos tautos kiton. Pernai metais, kada lenkai patiekė Lietuvai ultimatumą, daugelis valdininkų portfelius po pažastimi pasikišę bėgo į lenkų organizacijas i ten save įsirašė kaip lenkai, atsižadėdami lietuvių tautybės kaip velniai kryžiaus. Pavoju nuo lenkų pusės atslūgus, jiem vėl prisėjo grįžti į lietuvių tautą ir bažytis, kad jų ne tik tėvai bet ir proseneliai buvo lietuviai o už parodytą nusvyravimą kalta tautinė sąmonė, kuri nebuvo pabudus. Ir taip gavę "griekų" atleidimą vėl visi liko lietuviais Ir taip su pabudusia lietuviška sąžine ir valdo ir baudžia lietuvį artoją.

Bet iš to šono pavojui praslinkus, atsirado iš kito, vokiškojo. Prieš Klaipėdos netekimą ne tik daugelis Klaipėdos valdininkų, bet ir Kauno, perbėgo į vokiečius. Bego ne tik didieji valdininkai, bet nekurie ir kiti patrijotai.

Gyvenant šiais neramiais laikais, neabejojama, nekurie net dusulį gaus taip bebegiodami iš vienos tautos kiton.

Vienok negalima pasakyti, tad jau visa lietuvių tauta totia. Panašiai elgiasi tik karjeristai, savanaudžiai. Lietuvis sąžiningas žmogus ne tik nenorėjo bėgti iš savo tautos ir atsižadėti savo tėvų kalbos, bet net žeidimu skaito, jeigu kas jį kitataučiu pavadina.

Čia nesenai buvo toks atsitikimas del tautybės, kad net teismas turėjo įsiterpti.

Viena Žaliosios valsčiaus gyventoja, vos mokėdama šiek tiek pakreivezuoti ir skaityti išbraukė savo pase įrašytą tautybės pažymėjimą "Vokietė" ir ant viršaus užrašė "Lietuvaitė." Už paso suklastavimą kilo byla, nes tokie dalykai skaitomi paso suklastavimu. Teisme tą moteris pareiškė: "Kokia aš vokietė? Mano tėvai ir tėvų tėvai čia gyveno, visuomet kalbėjo ir tebekalba lietuviškai. Vokiškai girdėjom tik kirkėje: esam evangelikai. Mūsų žmonės įpratę vadinti tuos, kurie Liuterio tikybos, vokiečiais. Mes, to nesuprasdami, pamanėm, kad taip ir reikia, jog tokie ir esam. Bet kada tenka susidurti su tikrais vokiečiais, juntam, kad mes taip toli nuo vokiečių, kaip lietuviai nuo ligonų . . ." Ir štai kada jį tą patėmyjo, pati pasitaisė savo paną. Už tokį paso suklastavimą jį liko pripažinta kalta ir nubausta dviem savaitėm kalėjimo, bet lygtinai atleido, jeigu per metus laiko nenusikals.

ŠYPSENOS

Pas jauną dukterį atėjo vaikinas, bet už kiek laiko duktė viena sugrįžo pas motiną į kambarį ir sako motinai:

— Mes su Petru žemutiniame kambaryje žaidėm Vyrą ir Žmoną.

Motina: — O kaip jūs tą žaidėte?

Duktė: — Kodel? Na, Petras atsisėdo iš vieno šono stalo, o aš iš kito. Jis sako: "Tas maisas netinka žmogui valgyti." Aš sakau: "Tai viskas ką tu gausi." Tada jis pakildamas nuo stalo pasakė "Prakeikimas" ir išėjo.

Montina: — Na, dukryte, neaip jūs žaidėte . . .

—o—

Jonas atsisveikindamas savo pažystamą draugą naujakurį sako:

— Na, sudie drauguži. Ačiū už vaišes. O vis tik įsigijai gražią sadybą, — dadeda apsidairydamas aplinkui.

— Taip. Bet tik plika kol kas dar atrodo. Aš tikiuosi, kai kitą kartą tu čia ateisi, medeliai jau bus išaugę ir viskas gražiai žaliuos.

—o—

Onutė: — Jonas į tave įsimylėjęs.

Barbutė: — Tai tik prasimanymas.

Onutė: — Aš tą ir pasakiau, kada pirmą kartą išgirdau.

Barbutė: — Kaip tu drįsai taip kalbėti, begėde!

Pastabos

Nekurie apsireiškimai rodo kad šis karas galės būti išvystytu į antifašistinį karą, į karą už tautų laisvę.

Čekoslovakai kalba apie organizavimą laikinos valdžios ir čekų legijonų kovai už Čekoslovakijos atsteigimą. Kiek matyti tai Anglija ir Francija prieš tai ne tik neišstos, o dar užgirs, čekoslovakų valdžią pripažins legalia valdžia.

Pasigirsta balsų ir iš austrų pusės. Ir austrai trokšta atsteigti savo nepriklausomybę.

* * * *

Bet tas nereiškia, kad nėra pavojaus iš reakcionierių pusės. Prieš juos reikia kovoti.

Reakcionieriai gali šiuo karu pasinaudodami, panaikinti demokratines teises ir pastoti kelią antifašistų ir tautų laisvės draugų siekiams, ir šitą karą paversti grynai imperialistinių siekių karu.

* * * *

Labai nesmagu, kad naziams leidžiama terioti Lenkiją. Tai nedovanotinas nusižengimas lenkų valdžios ir jos talkininkų, atmetusių Sovietų talką.

Buvo gerai matoma, kad santarvininkės greitos pagalbos lenkams nesuteiks, tačiau Sovietų talką atmetė ir tiek. Lenkijos liaudis, kuriai dabar tenka pakelti karo baisumus, savo ponoms nedovanos.

* * * *

Sovietų Sąjungos nutarimas paimti ukrainus ir baltarusius į savo globą, kad nepapultų į nazių režimą, šlėktoms ir jų talkininkams duos naują argumentą prieš Sovietus. Jie dabar rėks visa gerkle.

Kas liečia tuos, kurie žiūri bešališkai, jokio nusistebėjimo neišsauks.

Lenkijos pasipriešinimas jau sudaužytas. Valdžios žmonės jau išbėgiojo. Armija centralizuotos vadovybės nebeturi. Faktinai Lenkijos valdžios nebėra.

Tokiame atsitikime Sovietų pareiga suteikti protekciją apleistiems savo broliams. Kiekvienam aišku, kad ukrainams ir baltarūsiams bus daug geriau po SSRS protekcija, negu po nazių režimu.

* * * *

Vilniaus klausimas vėl gali būti išrištas Lietuvos naudai.

Turbūt visi atsimenate, kad Raudonoji Armija Vilnių buvo kartą atidavus Lietuvai, bet lenkai iš Lietuvos jį pagrobė vėl.

Sovietų valdžia visuomet stovėjo už tai, kad Vilnius turi priklausyti Lietuvai.

* * * *

Lenkijos tragedija tame, kad ji buvo valdoma fašistų ir turėjo pavergusi daug kitų tautų žmonių.

Tie žmonės, kurie kentė po Lenkijos ponų letena, šiandien žiūri ne kaip tą vergiją išgelbėti, o kaip greičiau pasiliuosuoti.

* * * *

Tie žmonės, kurie už šitą karą atsakomingi, nori savo rankas nusiplauti viską suversdami ant Sovietų Sąjungos.

Šiuo metu jie prieš Sovietus skleidžia visokius melus.

Vietiniai reakcionieriai, pasinaudodami ta proga, puolasi juodinti komunistus ir jų simpatikus.

Bet nei Sovietai, nei komunistai tuo nesistebi. Tai ne pirmas ir ne paskutinis toks atsitikimas.

Stebėtis ir susirūpinti reiktų tik tada, jeigu kapitalistai girtų.

Kova tarp progreso ir reakcijos yra naturalus dalykas, neišvengiamas dalykas.

* * * *

Reakcionieriai norėtų, kad karo metu liaudis neturėtų jokio balso.

Prieš tai reikia kovoti.

Liaudis turi panešti didžiausią naštą. Už tai ji turi turėti teisę pasakyti savo nuomonę, ko ji nori, kaip tas karas turėtų būti vedamas.

Visa liaudies nelaimė tame, kad ji nekurių jos pačios vadų buvo kurstoma nesikišti į politiką.

Ką nesikišimas į politiką reiškia, dabar kiekvienam aišku.

Niekieno nekontrolluojami diplomatai privedė pasaulį prie karo, o to karo naštą liepia nešti liaudžiai, o kad negalėtų ji nusiskųsti, pasibarti ant tikrų kaltininkų, norima užčiaupti jai burną.

J. Yla

Televizija ir Jos Ateitis

Kai tik buvo išrastas radijas, tuojau žmonėms kilo mintis, ar negalima tokiu pat būdu, kaip dabar perduoda garsą, perduoti ir reginius, teatro lošimus ir kitką. Daugelis išradėjų laužė savo galvas ir darė įvairius bandymus, kiekvienu sykiu vis labiau patobulindami radijo priimtuvų aparatą, kol pasiekė dabartinio technikos laipsnio. Taipgi jiems pasisekė išrasti, kad galima, panašiai, kaip radijo garsą, perduoti ir paveikslus, scenas, kukiuos norima perduoti. Ir tą prietaisą pavadino televizija.

Televizija — tai didžiausias žmogaus proto išradimas ir triumfas. Viename kambaryje esančią sceną oro bangomis perduoti už dešimties mylių tolumo į kitą kambarį, tai nėra paprastas dalykas ir net šios moderniškos technikos laikais tenka del to stebėtis. Vienok nors televizija išrasta ir nekuriose vietose jau naudojama, kol kas dar nenumatoma jai didelės ateities. Televizija susiduria su tokiais sunkumais, su kuriais neteko susidurti nei telefonui, nei radijui. Radijo bangomis paleistas garsas plinta po visą apylinkę per tūkstančius mylių, jos gerai atatinka gamtos garso plitimo dėsniui, o televizija, jau tam dėsniui nebetinka. Ji priklauso šviesos plitimo dėsniui, o šviesa, mes žinome neplinta taip, kaip garsas o skrieja ardve tiesia linija. Todel ir televizijos perduodami reginiai tiesia linija plinta po erdvę, kaip šviesa, savo radiuse. Kadangi žemės kamuolys yra apskritas, tai iš vienos vietos tiesiai paleistas šviesos spindulys skrisdamas tolyn tolinsis nuo žemės paviršiaus ir tam tikrame tolume jau jis skris virš mūsų galvų. Televizija taipgi turi remtis tuo patim dėsniu. Ir todel jei televizijos perdavimo aparatą iškelti ant Komercijos banko bildingo Toronte, kuris yra aukščiausias visoje Britų imperijoje ir siekia 480 pėdų aukštumo, tai iš tos stoties perduodamas scenas galės pagauti tik 27 mylių atstume esą televizijos priimtuvai, žinoma, 27 mylių radiuse. Arba jeigu tokį televizijos perduotuvą įtaisius ant Empire State Building, New Yorke, tai televizijos aparatais galėtų naudotis tik 45 mylių radiuse. O tas namas turi 1,250 pėdų aukštumo. Tas reiškia, kad jei plačiai televizija būt galima naudoti, tai visame krašte reikėtų pristatyti labai daug milžiniško aukštumo televizijos perduotuvų, o be to, televizijos perduotuvai kainuoja daug daugiau, negu radijo perduotuvai, o ir pačios televizijai perdavimui scenos kainuotų taipgi žymiai daugiau, jos maždaug atseitų po 4,000 dolerių ir todel per metus susidarytų milijonai dolerių išlaidų, kas savaime suprantama, niekas nepanorės tokias sumas kapitalo krauti į tą biznį. Nes juo galėtų naudotis tik didesnių miestų gyventojai.

Vienok, labai galimas daiktas, kad tie televizijos perduotuvai bus ištobulinti ir pritaikyti praktiškesniam naudojimui. Taja sritimi dirba ir galvoja geriausios galvos, gal jiems pasiseks kokį "stebūklą" prie dabartinių išradimų pritaisyti. Nežinia.

Bet jei televizija liktų pritaikyta platesniam naudojimui, tai televizijos priimtuvai būtų galima pritaisyti prie paprastų radijo priimtuvų.

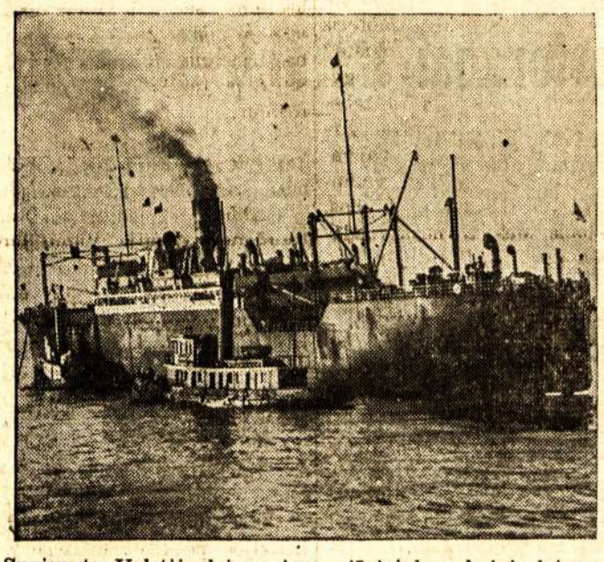

Suvienytų Valstijų laivas American Shipper, kurs išgelbėjo 32 prekinio anglų laivo Blairlogie jūrininkus, kai jų laivą nuskandino nazių submarino torpėda.

Nuogaliai Bijo Bučkio

Japonams nieko nereiškia viešai pasirodyti nuogam, jis nejaučia jokios gėdos. Jie nesigėdi, kaip europiečiai, savo kūno. Kai japonas maudosi, jis niekuomet neužsirakina vonios kambario. Nežiūrint kas pas jį tuomet ateitų, jis pasikviečia jį į vonią ir kalbasi su juo sėdėdamas vandeny.

Tačiau japonams nepaprastai gėda, tiesiog siaubas juos apima, jei jie pamato viešai bušiuojantis.

Sakoma net, kad japonų kalboj nėra žodžio "bučkis," nors kaip japonai tą veiksmą uždraudžia, jo neminėdami, nėra aišku.

Apie Revolverio Išradėją

Jau daugiau kaip šimtas metų praėjo nuo to laiko, kada revolveris buvo pirmą kartą išrastas. Pradžioje jis buvo labai grubus ir vartojimui mažai tinkamas, bet patėmijus jo svarbą apsigynimui arba užpuolimams daryti, jis greitai buvo ištobulintas ir tuo įrankiu jau milijonai žmonių išžudyta.

Revolverį išrado Samuelis Koltas, gimęs 1814 metais Hartforde, Jungtinėse Valstijose. Jis pirmą revolverį pasidarė iš medžio 1829 metais, bet tas "baisus ginklas" darant pirmuosius bandymus užsidegė ir sudegė. Po to Koltas 1832 metais pasidarė metalinį revolverį, bet jis buvo labai gramėzdiškas ir sunkus, todel labai nepraktiškas. Bet netruko ilgai, kol jis tą savo išradimą patobulino ir jau 1835 metais užpatentavęs pradėjo jų urminę gamybą.

Amerikonai pionieriai labai susižidomavo Kolto išradimu ir kiekvienas stengėsi apsiginkluoti revolveriu. Revolveris tais laikais tiek įėjo madon, kad kiekvienas žmogus jį turėjo ir kur tik ėjo, ten nešėsi su savim. Ypatingai tas ginklas buvo mėgiamas kaubojų ir plėšikų. Kiekvienas nedoras žmogus įsigijęs tą ginklą stengėsi išmokti jį vartoti šaudydamas jam nepatinkančius asmenis, o ypatingai skaudžiai nuo to ginklo nukentėjo indijonai. Kaubojai revolveriu šaudyti mokindavosi šaudydami į kiekvieną sutiktą indijoną, nes nebuvo įstatymų, kurie tai būtų draudę. Todel jie tuo naujuoju ginklu ir džiaugdavosi juos šaudydami.

Greitai revolveris paplito po visą pasaulį, ir po šiai dienai jį plačiai naudoja apsigynimo, plėšimo ir karo tikslams. Koltas iš to savo išradimo pasidarė milžiniškus turtus. Jis mirdamas paliko savo įpėdiniams apie penkis milijonus dolerių turto.

Tarptautinės kriminalinės statistikos duomenimis dabar kas metai tuo Kolto išradimu atliekami pasikėsinimai prieš savo ar kito gyvybę tūkstančiais kartų. Revolveriu ant gyvybės pasikėsinimų per metus įvyksta Čikagoje 6,000 kartų, New Yorke 4,000 ir Paryžiuje 2,500 kartų.

Tai dideli skaičiai. Bet kokie skaičiai žmonių buvo iššudyta revolveriu seniau, kiek iššudoma dabar karo frontuose, niekas negali suskaityti.

Ar pagalvojo apie tai Koltas? Abejojama. Greičiausiai jam rūpėjo pasižymėti ir pasidaryti sau milijonus dolerių pelno, nežiūrint to baisaus išradimo pasekmių.

Paslaptingas Augalas

Gamtoje randasi įvairiausių augalų. Vieni turi savyje gydomosios reikšmės, kiti nuodų ir taip toliau. Tie visi augalai ir žolės mokslui yra žinomi, bet nesenai Oregono valstijoj atrado augalą, kuris pridėtas prie kito daikto pakeičia to daikto spalvą. Tuo nuostabiu augalu labai susidomėta. Rogue Elk distrikto tyrinėtojai nuskynę nugalo šaką parsinešė namo ir kada tik tą augalą prideda prie vulkaniško akmens, akmuo tuojau pakeisdamas savo spalvą lieka mėlynas. Šiaip akmuo nekeičia savo spalvos jokiame atsitikime. Augalas paimtas mokslinimams tyrinėjimams.

Karas ne karas, biznis turi eiti savo keliu. Šis paveikslas buvo po pranešimo, kad pavojus pranuimtas už kelių valandų po oro atakų alarmo. Už kelių minučių ėjo, šie Londono brokeriai buvo savo vietose. Tačiau šis verslas karo metu yra labai rizikingas, nes dažnai kinta padėtis.

Apie Nuovargį

Visi gerai žino nuovargį. Kiekvienas darbininkas žmogus jį pajunta kasdieną, nors ne visada pilnai supranta pačią nuovargio esmę. Fizinis nuovargis atsiranda nuo sunkaus fizinio darbo, kada jo energija išsieikvoja. Tą energiją žmogus gali atgauti tik geru maistu ir tinkamu poilsiu. Jei maistas nėra šviežias ir jame esamų vitaminų nepakanka atpildyti išeikvotos energijos, tai nors žmogus ir sočiai prisivalgęs ir išsimiegojęs, bet vis vien neatgauna visos išeikvotos energijos ir jeigu taip kartojasi ilgesnį laiką, tai jo sveikata eina nuolatos menkyn, jis darosi laipsniškai silpnesniu, kol visai nusilpsta ir lieka reikalingas medicinos pagalbos. Dažnai žmonės nuovargį maišo su kūno muskulų nuvargimu, kada jie pradeda skaudėti. Nuo per daug sunkaus darbo žmogaus muskulai greičiau pavargsta ir jis pajunta juose skausmą, nors jo energija ir nėra išeikvota. Ir todel pavargimas ir nuovargis yra du skirtingi žodžiai, reiškianti žmogaus tam tikrą išsieikvojimą. Nuovargį pradeda jausti prie darbo daug greičiau tie, kurie yra silpnesni bei senesnio amžiaus, nes jau jų energija yra labiau išsemta ir ne taip sparčiai atpildoma.

Bet žmogus nuvargsta ne tik fizinį darbą dirbdamas. Proto darbininkai labai daug reikalingi energijos ir jos išeikvoja daugiau, negu fizinį darbą dirbanti asmenys. Itemptai veikiantis protas traukia iš viso žmogaus organizmo energiją ir ją suveikvoja, net daugiau ir greičiau, negu fizinį darbą dirbantis. Žmogaus energiją smarkiai eikvoja įvairūs rūpesčiai, susikrimtimai ir taip toliau. Proto darbininkai nors nejaučia muskulų pavargimo, bet netekę energijos pajunta jų silpnumą ir ilgainiui taip tęsiantis palieka visai fiziniai silpni. Nuo protinio darbo energija veikdama jų smegenis jas padaro miklesnes, taip sakant atsparesnes, tvirtesnes. Nes jau toks gamtos dėsnis, kad kuria organizmo dalimi daugiau veikiama, toji dalis ir darosi stipresnė, kol ji pagaliau visai išsieikvoja, išdyla ir nustoja veikusi. Tai vadinama senatvė.

Taipgi žmogų vargina ne tik darbo sunkumas. Jį vargina net ir tai, jeigu jis dirbs jam nemėgiamą darbą, arba jeigu prie to darbo kas nors jį nervuoja, erzina. Jeigu jis darbe neturi nei valandžiukei pasitenkinimo. Prie tokio darbo žmogus greitai nuvargsta, išsieikvoja. Taipgi toks darbas labai veikia į visą žmogaus nervų sistemą, ir jeigu tinkamo poilsio jis negali gauti, tai yra didelis pavojus susilaukti nervų sujrimo ir reikalo atsidurti daktarų priežiūroje.

Todel yra labai svarbu kiekvienam darbininkui rūpintis tinkamu poilsiu. Šioje sistemoje retai kuriam pasiseka gauti tokį darbą, kuris jo ne nervintų, arba darbą, kurį jis dirbtų su malonumu. Visiems prisieina dirbti tokį darbą, kokį gauna, koks papuola. Ir todel kiekvienas darbininkas prie šios sistemos daug labiau ir greičiau išeikvoja savo energiją. Tinkamas poilsis, tai vienintelis darbininkui šaltinis atgavimui savo energijos.

Nekurie daktarai teigia, kad ilsiantis reikia gulėti aukštėlninkam sukryžiavojus rankas ir kojas. Jie sako, kad taip žmogus gulėdamas mažiau išleidžia iš savo kūno šilumos, reiškia sykiu ir energijos, ir ją sulaiko savo organizme. Tiems savo tvirtinimams paremti jie rodydami į senus žmones sako: Seni žmonės gulėdami visados laiko sukryžiavoję kojas ir rankas, nes instinktyviai jų kūnas stengiasi taupyti savo energiją, kurios jau pas juos ir taip stokuoja. Gi jauni ir pilni energijos žmonės visados miegą išsikėtę. Bet tas daktarų

(Nukelta ant 6 puslp.)

ISPANIJOS RESPUBLIKOS FRONTUOSE

Lietuvių Savanorių Atsiminimai

1936—1939

ISPANIJON UŽ LAISVĘ

Rašo **Ant. Slapšys**

(Tęsinys)

Sužinojom, kad mūsų laivas iškrovęs miško medžiagą į Havrą nebevažiuos, bet grįš atgal į Klaipėdą. Nieko kito neliko veikti, kaip tik tęsti kelionę patiems.

Įėję knygynan nusipirkom žemėlapį, kad žinoti, kuri paskutinė bus stotis Olandų pasienyje. Į ją perkamės bilietus ir vakare išvažiuojam.

Atvažiavę klausiam kiek kilometrų iki Belgijos. Sako dar 20 klm. esą. Reiškia, galima dar truputį pavažiuoti toliau; einam į stotį ir žiūrinėjam žemėlapį ir kalbamės lietuviškai. Prieina žandaras, klausia kas mes tokie esam, kur važiuojam? Meluojame, kad esame lietuviški jūrininkai ir važiuojame į Antverpeną, nes mūsų laivas išvažiavo į ten; mes visą naktį Roterdamo restoranuose ūžėm, atėję į uostą laivo neberadom, tai dabar važiuojame, kad patekti į laivą, o rubežių reikės slaptai pereiti. Paprašė mūsų dokumentų, parodėm jam vienas lietuvišką vidaus pasą, kitas karišką knygutę, trečias vėl kažką. Jis peržiūrėjo, nusišypsojo nieko nesupratęs ir grąžino.

— Ar tik ne į Ispaniją važiuojat?

— Ne! — visi atsakome.

Kažką pagalvojo ir nuėjo. Nusipirkom bilietus iki Rozendahl, išėjom į antrą šoną stoties ir dingom nakties tamsoj. Į traukinį įlipom iš kito šono. Išvažiuodami matėm ant perono jau daugiau žandarų kažko ieškant, turbut mūsų. Mes juos puikiai apgavę išvažiavom.

Štai ir Rosendahl, dabar per sieną reikės pereiti slaptai. Pasitarę — apsižvalgę, kur šiaurė, o kur pietus, leidomės pėsti gelžkeliu į Belgiją. Va, čia pat ir siena. Pasukam į kairę per pelkes ir tankius krūmus, einam apie valandą laiko. Dar truputį toliau paėję pereinam sieną, sukam dešinėn į gelžkelį ir jau einam toliau. Praeinam Eschen'o stotį, paskui Vilegret, praeinam dar daugiau stočių ir kai pavargom, nutarėm iš kurios nors stotelės važiuoti traukiniu iki Antverpeno.

Antverpene apvaikščiojam uostą norėdami surasti kokį nors laivą ir tęsti kelionę toliau į pietus, bet mums tas nepasiseka. Uostas labai didelis, visu pauosčiu apstatyta sandeliai, kurie yra aptverti tvoromis, uostan įėjimas labai sunkus. Apsisprendžiam geriau sausžemiu važiuoti.

Briuselis. Išbūnam dvi dienas. Atsitiktinai susipažįstam su vienu austru, kuris jau buvo Ispanijoj, kovojo keliuose frontuose, buvęs sužeistas, gavęs mėnesiui atostogų, kurias ir praleidžia Belgijoj. Už poros savaičių, kai baigsiąs atostogas, tai vėl važiuosiąs Ispanijon. Atsisveikindami jam stipriai paspaudžiam rankas ir pasibučiuojam, tikėdamiesi jau antrą kartą susitikti apkasuose.

Vieną gruodžio mėnesio, lietingos dienos vakarą, atsiduriam Belgijos pasienyje, mieste Mukrau. Vaikščiojam gatvėmis stebėdami, kur čia gali rastis ta francūzų siena, kaip staiga iš budelės išeina uniformuotas žmogus, kažką francūziškai kalbėdamas, apčiupinėja mūsų kišenius ir paklausė "No?" Atsakėm taip pat "no." Tuomet numojo su ranka ir liepė eiti. Kuogreičiausiai pasistengėm jam iš akių pranykti. Paėję per miestą bent kelis kilometrus įsitikinom, kad visi kalba francūziškai, o vėliau iš užrašų pastebėjome, kad esame mieste Lille. Esame jau Francūzijoj. Tik dabar supratom, kad uniformuotasis buvo pasienio sargybinis, kuris mus palaikė pasienio gyventojais ir taip lengvai praleido, apžiūrėdamas tik kišenes ar nenešam kokių nors prekių.

Paryžius. Čia vėl netikėtai susitinkam su daugybės tautų žmonėmis važiuojančiais taip pat, kaip ir mes, į Ispaniją. Dabar jau daugelyje aptariam, kaip geriau ir lengviau būtų pasiekti mūsų tikslą; parodo savo išmintis čekai, vokiečiai, italai ir mes lietuviai nuo jų neatsiliekame. Lietuvon savo draugams parašome pasveikinimus pranešdami, kad laimingai pasiekėm Paryžių.

Manėm, kad tik mes lietuviai važiavom, bet pamatėm ir daug kitų tautų savanorių skaitlingai važiuojančių.

Naktį traukiniu jau išvažiuojam Ispanijon. Ales'e iš traukinio persėdom į autokarus ir traukiam link Pirėnėjų. Buvom labai linksmai nusiteikę. Dainavo rumunai, jugoslavai, vokiečiai, francūzai ir kiti. Neatsilikom ir mes, užtraukėme lietuviškai. Visi labai domėjosi mumis, klausinėjo apie Lietuvą, Vilnių, Klaipėdą, apie liaudies gyvenimą, apie simpatijas Ispanijai. Noriai jiems viską pasakojom neatsistebėdami, kad taip puikiai žinojo Klaipėdos ir Vilniaus klausimus. Atsimokėdami jie mums taip pat aiškino savo tautos vargus ir politiką.

Štai jugoslavas, jaunas filosofijos profesorius, dėstąs filosofiją vienoj Zagrebo gimnazijoj; rumunas naftos šaltinių darbininkas; lenkas ūkininkas nuo Lodzės; kitas iš Rumunijos besarabas farmaceutas; ukrainietis iš Galicijos; čekas angliakasys ir austras dalyvavęs Didžiajam kare, buvęs rusų belaisvėje, visi randam bendrą kalbą. Vienas jaunas lenkas pasakoja, kaip jis važiavo po vagono apačia per daugelio valstybių sienas, buvęs areštuotas ir sėdėjęs tris mėnesius kalėjime, naktimis įvairias upes perbridęs. Iš visų savanorių pasakojimų susidaro įspudis, kad dar daug keliauja, o kiti dar rengiasi važiuoti.

Kiekvienas turi tėviškėje ką nors brangaus palikęs. Antai vengras paliko jauną mylimą žmoną, švedas žmoną ir vaikus, kitas savo sužadėtinę. Pranas paliko žmoną ir dukterį, Paulius žmoną, sūnų, motiną ir sesutes, aš gi senus tėvelius.

Ar visi pabėgo nuo savo artimųjų? Ne! Namiškiai žinojo kur važiuoja, mažai ir verkė, su dideli pagarba išleido — išlydėjo. Juk reikia padėti tai herojiškai ispanų liaudžiai. Negalima taip ramiai žiūrėti į barbariškus veiksmus Ispanijoje. Baisusis fašizmas Pirinėjose savo darbą jau varo; rekia gelbėti nuo įsibriovėlių nekaltus žmones, o ir patį fašizmą sumušti, kuris gręsia visų tautų darbo liaudžiai, tame tarpe ir jų vaikams, žmonoms. Tėvams ir sužadėtinėms. Skubėti, skubėti, kuo greičiausiai skubėti už žmoniškumą, už civilizaciją, už kultūrą, už laisvę visi kovon!

Šitaip visų tautų darbo liaudys rodydamos didelį solidarumą važiuoja gelbėti Ispaniją, už jos ir visų tautų laisvę galvas guldyti.

Užėjo naktis, pradėjom kilti aukštyn į Pirėnėjus. Sustojo mūsų autokaras. Apsiavėm lengvus drabužinius tufliukus, kad einant nebūtų girdėtis ir leidomės toliaus pėsti, aplengdami visas labiau apgyventas vietas bei kelius, daugiausiai kaž kokiais tarpkeliais, kalnais, takais. Po kurio laiko tokio ėjimo, pradėjom taku eiti vis aukštyn ir aukštyn. Kartais pasukdavom iš tako ir brisdavom per nukritusius sausus lapus, kurių buvo ligi kelių, per krūmus, miškus vis aukštyn.

Štai jau esame Pirėnėjų viršunėje, puikiai matytis Francūzijos ir Ispanijos nakties žiburiai. Labai gražus nakties reginys. Kiekviename kaime matytis mirganti gausi elektros šviesa, o keliais nuolat siuva autai prožektorinėm šviesom — tai Francūzija. Gi visai kitaip Ispanijos pusėj, čia visur tamsu, kaip kur suspingsi švieselė, bet ir ta greitai užgęsta, atrodo lyg miręs kraštas. O vistik taip nėra, ten verda visai naujas gyvenimas, į kurį ir mes važiuojam.

Saulei tekant pereinam sieną. Visi pradeda garsiai kalbėti, dainuoti, juokauti. Juk mes jau Ispanijoj, toj Ispanijoj, kurios liaudis taip narsiai gina savo nepriklausomybę ir tautos laisvę; toj Ispanijoj, kurion tūkstančiais važiuoja įvairių tautų savanoriai, solidariai padėdami ginti taip brangią ispanų tėvynę, kur yra žudomi civiliai žmonės, griaunami namai, kultūriški pastatai, kur siaučia barbarizmas teriodamas šalį. Toj Ispanijoj mes jau buvom!

Dabar leidžiamės žemyn. Ant plento matom mus laukia autokarai ir sunkvežimiai su dideliais užrašais "Brigadas Internationales." Mat čia paprastai, kiekvieną dieną ateidinėja savanoriai, tai ir autai visuomet jų laukia. Sėdam važiuoti, bet visi nesutelpam, kiti pasiliekam laukti. Ir nemažai mūsų buvo: 15 lenkų, 20 prancūzų, 11 italų, 1 turkas, 4 rumunai, 6 jugoslavai, 12 vokiečių, 50 anglų, 80 š. amerikiečių, 6 vengrai, 3 čekai ir mes 3 lietuviai.

Figueras. Diena po dienos vis daugiau ir daugiau savanorių sulaukiam, sudarę vieną transportą, leidžiamės vėl kelionėn į Albacete, Tarptautinių brigadų bazę.

(Bus daugiau).

Lietuvoje

DIDELIS VYŠNIŲ EKSPORTAS

Kaunas. — Šiemet iš Lietuvos išvežta į užsienius 503,410 kilogramų vyšnių už 329,820 litų. Čia neįskaitomos vyšnios, išgabenamos į užsienį naudojantis mažojo pasienio susisiekimo lengvatomis. Šiemet 94 nuoš. vyšnių eksporto ėjo jau per kooperatyvus.

STATYS MEDVILNĖS FABRIKĄ

Kaunas. — Nesenai įsteigtoji Lietuvos "Medvilnės akcinė bendrovė" gavo leidimą steigti 75 staklių medvilnės fabriką, kurį buvo manoma steigti Marijampolėje, bet dabar žymi akcininkų dalis nori fabriką statyti Šventojoje.

PER METUS GAISRAI PADARĖ DAUG NUOSTOLIŲ

Kaunas. — Centralinio Statistikos biuro žiniomis, per paskutinius 18 metų Lietuvoje buvo 24,515 gaisrai, kuriuose sunaikinta turto už 185 milijonų litų. Nuo 1918 iki 1938 m. gaisruose žuvę apie 400 ir sužeista 1800 žmonių. Pernai Lietuvoje būta 1496 gaisrų, iš kurių 202 miestuose, 1249 kaimuose. Pernai gaisrai padarę 8,896,400 litų nuostolių.

SUSISIEKIMAS LĖKTUVAIS

Kaunas. — Iš Kauno į Palangą per visą vasarą skraido kasdien po vieną lėktuvą, o šventadieniais ir po du. Kadangi nespėjama pervežti norinčiuosius naudotis oro susisiekimu, tai bus perkamas dar vienas lėktuvas. Žiemos metu susisiekimo lėktuvai būsią naudojami paštui vežioti.

ŠVENTOSIOS UOSTAS LIKS PRAMONĖS CENTRU

Kaunas. — Tautos Ūkio Taryba svarsto, kokioj vietoj Lietuvoje kokie fabrikai bei įmonės tiktų statyti. Pirmoj eilėj į planą įtraukiama Šventoji, kuri yra būtinai reikalinga žuvų apdirbimo fabriko, geros plytinės, baldų dirbtuvės ir t.t. Šventosios pramonės rajonas numatomas toliau į šiaurę nuo uosto.

KUMPIŲ EKSPORTAI

Kaunas. — Eksportas į Jungtines Valstybes, netekus Klaipėdos celiuliozės fabriko, sumažėjo 17,9 nuošimčių. Nuo pereitų metų labai padidėjo rūkytos mėsos eksportas į J. A. V., ypatingai kumpių: pernai parduota už 2,496,900 litų.

APTAKSUOS NEVEDUSIUS

Kaunas. — Tiriama, kad yra rengiamas gausioms šeimoms šelpti įstatymo projektas ir fondo statutas. Gausingoms šeimoms šelpti fondo lėšos susidės iš mokesčių, kurie bus uždedami nevedusiems, bevaikėms šeimoms ir pirmaeilių restoranų sąskaitoms.

NUSIŽUDĖ BUVĘS DIDELIS NAZIŲ ŠALININKAS

Klaipėda. — Naktį į rugp. 27 d. Klaipėdoje nusišovė stambiausias vokietis dvarininkas Klaipėdos krašte, teturėjęs 3,000 ha. Šreitlaukių dvarą, tai buvo žymus vokiečių veikėjas ir seimelio pirmininkas, buvęs baustas neumanininkų byloje. Jo dvarui nesenai buvo paskirtas komisaras, dabar dvare būsią kolonizuojami atgabenti iš reicho kolonistai.

STEIGS RADIJO APARATŲ FABRIKĄ

Kaunas. — Rugsėjo 18 d. šaukiamas olandų "Phillips" radijo atstovybė-bendrovės susirinkimas, kurs patvirtinsiąs savo valdybos nutarimą steigti Lietuvoje pirmąjį radijo aparatų fabriką. Be to, teko patirti, kad Pramonės ir prekybos departamentas yra gavęs prašymų leisti įsteigti faneros fabriką.

LIETUVIAI LATVIJOJE

Ryga. — Latvių oficialiniais duomenimis, paremtais 1935 m. statistika, lietuvių tautybės gyventojų Latvijoje būta apie 23,000, tuo tarpu iš privačių tvirtinimų ta skaitlinė išvedama iki 50,000 žmonių, ypatingai kadangi Latvijoje yra labai daug lietuvių maišytų šeimų su latvėmis ir priešingai; o maišytos šeimos nebuvo užskaitytos lietuviais.

Rygoje pagal oficialinę statistiką lietuvių gyvena apie 5,700, pagal neoficialinę apie 10,000. Dalis lietuvių darbininkų ir amatininkų čia turi įsigiję nuosavus namus. Rygoje yra lietuvių krautuvininkų, savivaldybės ir valstybės įstaigų tarnautojų ir laisvų profesijų, tačiau daugiau kaip pusė Latvijos lietuvių dirba žemės ūkyje. Viso Vidžemyje, pagal oficialius statistikos davinuis, būta apie 7,000 lietuvių, Liepojoje apie 37,700, Žemgalijoje apie 12,000, Latgalijoje apie 1,000.

SULAIKĖ LIETUVIŲ MOKYTOJŲ KURSUS

Ryga. — Latvijos Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba buvo pasiryžusi suruošti lietuviams mokytojams lietuvių kalbos ir istorijos kursus, buvo dėta pastangų Latvijos švietimo ministerijoje leidimui gauti ir buvo viltis jį gauti. Buvo pakviesti kursams lektoriai ir paskirtas kursams laikas, į kursus prisirašė klausytojais iki 30 lietuvių mokytojų.

Šiomis dienomis gautas latvių švietimo ministerijos laiškas, kuriame pranešama, kad kursai neleidžiami ruošti.

Pradedant šiuos mokslo metus Latvijos Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba Rygoje išlaikys du vaiku darželius. Vienas jų bus prie Rygos miesto pirmosios lietuvių pagrindinės mokyklos, antrasis — antrosios mokyklos rajone.

ANTRĄ KARTĄ PRAŽYDO VYŠNIOS

Marijampolė. — Besitęsiant nepaprastai gražiam šiltam orui, Marijampolėje pradėjo žydėti vyšnios. Žmonės spėja, kad bus ilgas šiltas ruduo ir šalta žiema. Vyšnių sodai pasipuošė baltomis medelių kepurėmis. Del ilgų sausrų Dzūkijoj išdžiūvo šuliniai, balos, kudros ir upeliai.

GRĮŽTA Į KAUNĄ MINISTRAS URBŠYS

Kaunas. — Užsienių reikalų ministras Urbšys, kurs ilgesnį laiką gydėsi Šveicarijoj, savo atostogas jau baigia ir rugsėjo pirmomis dienomis grįžta į Kauną.

TUOJAU PARVEŠ RAŠYTOJO BILIŪNO PALAIKUS

Anykščiai. — Lenkijoj, Zakopanėj, mirusio ir ten palaidoto rašytojo poeto J. Biliūno palaikams palaidoti baigiamas tvarkyti piliakalnis prie Anykščių prie Šventosios upės kranto, kur rugsėjo mėnesį įvyks iškilmingas parvežtų palaikų palaidojimas.

Į jūrą žemaičiai, į jūrą aukštaičiai, į jūrą visa Lietuva!

"Liūdna tikrovė mūsų jūros juostą labai susiaurino. Vos 20 kilometrų ruožteliu beprieiname prie jūros. Užtat ji mums daug brangesnė, negu kitoms valstybėms, su jų šimtais ir tūkstančiais kilometrų matuojamais jūros krantais. Del šito ruoželio ištisus du amžius kovojo žemaičiai ir tą kovą laimėjo mūsų sentėviai, nesiduodami atstumti nuo jūros. Jeigu atsitiktų nelaimė ir bet kuris priešas kėsintųsi mus atstumti nuo jūros dabar — kovotume ir mes su tokiu pačiu atkaklumu, su kokiu kadaise kovojo mūsų bočiai," — pareiškė finansų ministras ats. div. gen. Sutkus. Paveiksle matoma jūra prie Lietuvos.

DIDELIS ENTUZIAZMAS UŽ LIETUVOS PAJŪRĮ

Kaunas. — Norintieji, bet negalintieji dalyvauti Šventosios geležinkelio tiesimo Darbo Talkoje, sumanė savo lėšomis tai idėjai prisidėti ir kaikurie pradėjo siųsti pinigus sumanytam specialiam Darbo Talkos Fondui. Šiomis dienomis gauta 100 litų iš Lietuvos ministro Vašingtone pulk. Žadeikio, kurs palydimajame rašte rašo: "Dėl suprantamos priežasties negalėdamas į Darbo Talką atvykti, siunčiu nors 100 Lt Talkos reikalams. Belikęs mums siaurutis Lietuvos pajūris turėtų virsti gražiausiu Baltijos jūros pakraščiu, sujungtas su visu kraštu moderniais keliais, jei lietuviai tikrai vertina pajūrį."

GRĮŽO IŠ KLAIPĖDOS LAIVAI

Kaunas. — Jau grąžinti iš Klaipėdos ten pasilikę Lietuvos pasienio policijos pajūrio apsaugos laivai "Šaulys," "Aitvaras" ir "Žaibas." Sykiu grąžintas vienas kuteris, kurį mūsų policija buvo sugavusi su kontrabanda.

Jūrų skautų jachta "Šaulys," kuri buvo iš Šventosios išplaukusi į Liepoją, Gotlandą ir Švediją, laimingai grįžo į Šventąją.

KAS NAUJO LIETUVOS SPORTININKŲ GYVENIME

Kaunas. — Tarptautinio Olimpinio komiteto pirmininkas grafas de Bailet Lattour pranešė, kad Lietuva yra priimta į tarptautinį olimpinį sporto komitetą ir apie tai pranešta visoms tarptautinėms sporto įstaigoms. Tuo pačiu metu Lietuvos sportininkai gavo du pakvietimus dalyvauti tarptautinėse olimpijadose, būtent Lietuva pakviesta dalyvauti 1940 metų Helsinkio olimpijadoje ir 1940 m. žiemos sporto olimpiadoj, kurią Vokietija rengia vasario 2-11 d. Garmisch-Partenkirchene.

Nežinia kaip su tomis olimpijadomis bus dabar, kada karas eina. Helsinkio olimpijados planai padėti į šoną ant trijų mėnesių, del karo priežasties, o kaip yra su Vokietijos rengiama olimpijada, tai nežinia, vargiai ar bus kas.

NAUJA RADIO STOTIS

Kaunas. — Už mėnesio bus baigti naujieji radijo stoties rūmai prie Žemaičių plento 18,5 klm. už Kauno ir bus pradėtas statyti 240 metrų aukštas bokštas-antena. Naujoji radijo stotis bus 120 kilovatų galingumo ir prilygs gerąsias Europos radijo stotis. Naujoji stotis turės 2 vidutinių bangų (480) ir 2 trumpų bangų (16, 19, 25, 31, 50 metrų) siųstuvus. Radijo rūmai kaštuos 510.000 Lt. Nauja stotis veiks kovo mėnesį.

ŽVYRAS BRANGUS KAIP KVIEČIAI

Šakiai. — Šią vasarą Šakiuose buvo gyva namų statyba. Tarp kitų trobėsių liko pastatytas pieninei trobesys, kuris kaštuos apie 115,000 litų. Del didelios statybos labai pabrango žvyras, nes arti prie Šakių jo nėra. Visą reikalingą Šakiams žvyrą pristato gelžkeliu iš Gelgaudiškio ir todel žvyro kaina susilygino su kviečių kaina.

PATAIKĖ NE Į TAS DURIS SUTIKO MIRTĮ

Kaunas. — Viena A. Panemunės gyventoja buvo išvykusi vasaroti į gretimai esanti kaimą. Vieną vakarą pareidama namo nepataikė įeiti į savo butą, bet atsidarė gretimai buvusio rūsio duris ir patamsyj žengdama į jį stačia galva nukrito žemėn. Krisdama labai smarkiai prisitrenkė ir nuvežta žydų ligoninėn mirė.

UŽSIMUŠĖ SKLANDYTOJAS

Kaunas. — Užsimušė jaunas, gabus sklandytojas mokinys Pranas Vitkauskas, iškritęs iš sklandytuvo 200 metrų aukštyje.

GANA DAUG LIETUVOJE ŽVEJŲ

Kaunas. — Atskyrus Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos, pajūrio Lietuvai beliko vos 21 kilometras. Šioje trumpoje juostoje gyvena ir dabar žvejyba verčiasi apie 2,500 žvejų. Palangos, Vanagupės, Kunigiškių, Paligogirių, Kurmių, Alvito ir Šventosios uostuose žvejai turi apie 50 motorlaivių, 10 kuterių, 35 būrines valtis, 46 irklines valtis, 600 tinklų, 60 kliudelių mažoms žuvims gaudyti.

Žvejai daro žygių įsigyti bent du didesnius laivus tolimai jūrų žvejybai.

Kaip Turtas Lenktyniavosi Su Teisybe ir Bausme

Kaunas. — Vienas labai turtingas Kauno gyventojas Jochelis Kairauskas prieš metus laiko išniekino savo tarnaitę. Tarnaitė buvo neturtinga ir baisėdamosi tos ateities, kuri jos laukia, nusižudė. Bet vienok Kairauskas apygardos teisme už šią žmogžudystę buvo nubaustas tik 4 metams kalėjimo. Kada jį paėmė į kalėjimą, jo advokatas padavė apeliaciniams rūmams skundą ir prašė teismo sprendimą panaikinti. Rūmai peržiūrėjo bylą ir pripažino Kairauską nekaltu. Reiškia, jau turtas aplenkė teismą ir teisybę. Gal būt taip būtų Kairauskas likęs nekaltu, jei jis kol dar buvo kalėjime nebūtų įžeidęs tautos ir valstybės. Nors dar byla buvo nepabaigta, bet Kairauskas jau buvo išleistas ant parankos, o paskui tik buvo atrastas nekaltu.

Kada del Kairausko padaryto tautos ir valstybės įžeidimo visi kalėjimo viršininkai pasipiktino, tai valstybės gynėjas rado pagrindo rūmų sprendimą apskųsti vyriausiam tribunolui. Vyriausias tribunolas įsakė apeliaciniams rūmams Kairausko bylą persvarstyti iš naujo. Rūmai svarstydami Kairausko bylą antru kartu jau atrado jį kaltu už tos nelaimingos mergaitės išniekinimą ir faktinai už jos mirtį ir priteisė jam šešius metus sunkiųjų darbų kalėjimo. Tą rūmų sprendimą vyriausias tribunolas patvirtino.

Ir taip tai ilgoje kovoje turto su teisybe, pagaliau tiesa laimėjo. Bet kyla abejonės, ar Kairauskas būtų susilaukęs savo tikrai užpelnytos bausmės, jei jis nebūtų savo palaidu liežuviu įžeidęs tautos ir valstybės garbę? Juk jis jau buvo išteisintas ir tik tas nelemtas jo liežuvis jį vėl įklampino.

Restoranai, Barai ir Knygos

Dažnai tenka girdėti tautininkų pasigyrimus apie jų atsiektus kultūrinius laimėjimus Lietuvoje. Tiesa, reikia pripažinti, kad šis tas daroma iš ponų lockos bet ir tai dažniausiai ne visuomenės labui, bet savo arba politinės klikos reikalams. Plačioji visuomenė lieka surištomis rankomis ir užrakintomis lūpomis. Apie Lietuvos kultūrinius reikalus V. Ruzgas Lietuvos Žiniose štai ką rašo:

"Kaune yra bent keliasdešimt restoranų, barų ir kitokių smuklių, kurios, matyti, verčiasi puikiausiai, nes atsiranda vis naujų ir naujų. Didesniuose miestuose ir miesteliuose jų taip pat kiekvienoje kryžkelėje yra. Pačiame mažiausiame bažnytkaimyje rasime vieną ir daugiau smuklių. Jų pasitaiko net kaimuose.

"O kiek gi mes rasime knygynų, besiverčiančių vien tik nygomis ir periodine spauda? O gi nė vieno! Visi jie prie knygų prekybos turi įvesti dar rašomosios medžiagos ar kitų prekių skyrių. Kitaip negalima išsiversti, nes knygų prekybą šiek tiek palaiko vadovėliai, kurių sezonas gana trumpas. Daugelyje miestelių nėra net kioskų, kur galima būtų laikraščių ar knygų nusipirkti. Šiuo atveju kiek geresnę būklę turi katalikiškoji spauda, nes visuose bažnytkaimiuose prie šventoriaus ar net pačiame šventoriuje, turi kioskus, kur platinama jų spauda. Reikėtų ir kitiems laikraščių ir knygų platinimu susirūpinti.

"Barų, restoranų ir kitokio pobūdžio smuklių klestėjimas nieko gera mūsų kraštui nežada. Ypač jų daug daugiau priviso, kai buvo pradėtas tramdyti visuomeninis gyvenimas ir jaunimas nebegalėjo savo laisvalaikio sunaudoti kultūringose pramogose ir k.

"Barai ir kitos žmogaus sąmonę svaiginančios įmonėlės nejučiomis jaunimą nuveda labai slidžiais keliais taip toli, kad paskui labai sunku būna ir besugrąžinti. Daugelis į smukles ir iš smuklių einančiais slidžiais keliais besivaikščiodami prieina iki vagysčių, muštynių, o vėliau kalėjimas ir visam amžiui suteštas vardas.

"Daugelis savivaldybių bandė ir bando smuklėms leidimų nepeduoti arba jų skaičių sumažinti, bet, deja, geras pelnas smuklininkus labai vilioja ir jie suranda būdų visoms kliūtims pašalinti. Juo labiau, kad dar ir dabar daugelis mūsų valščių ponų, senu paprastumu, kai kuriuos interesus priimdinėja ne valsčiaus raštinėje, o baruose.

"Alkoholis jau per daug prade da mūsuose įsiviešpatauti, del to mūsų statistika rodo labai daug įvairių katastrofų ir įvairių kriminalinių nusikaltimų: peštynių, vagysčių ir kit. Visa tai labai neigiamai veikia mūsų jaunimą ir alkoholio įtakoje padaryti veiksmai sudaro nekultūringumo dėmę visai mūsų tautai.

"Įsigėrę piliečiai būna duosnesni ir labiau įsitraukia į azartą, tai smuklininkai nepragertiems pinigėliams išvilioti įsitaiso lošiamuosius aparatus. Gaila tik, kad šitiems lošiamiesiems automatams leidimus gauti, už tam tikrą atlyginimą, tarpininkauja labdaringosios organizacijos.

"Kovai su alkoholizmu ir beplintančiiais jaunimo tarpe blogais, tiesiog tvirkinančiais papročiais reikia skelbti griežtą kovą ir į darbą reikėtų įtraukti mokytojus, kultūrininkus — visuomenės ir ypač dar tomis pagundomis nesuviliotą jaunimą. Daug tame darbe galėtų padėti vietos savivaldybės bei visuomeninės organizacijos."

Matote, kad dar daug darbo ir energijos turi būti įdėta, kad nors priaugančią, jaunąją kartą, pastumėti į kultūrinį kelią. Bet kad tiems jaunuoliams būtų galima paduoti šviesos žibintą į rankas, reikia, kad tauta, kad visuomenė turėtų visas kultūringo žmogaus teises ir laisves. Jaunuomenė nebus galima patraukti į šviesesnį kelią, jei liaudis, visuomenininkai, neturės teisės skleisti tiesos idėjas ir uždegti jaunųjų širdis kilniais troškimais del savo ir visuomenės gero.

B.

Drauge, ar jau atsinaujinai pasibaigusią prenumeratą?

Kada ir Kaip Šis Karas Baigsis, Galima Sakyti, Priklauso Nuo Žmonių

Rašo Theodore Draper

(Anglijos Cenzūros Leista)

Šis karas prasidėjo ne taip, kaip 1914-18 metų karas. Pirmoj savo fazėj, naujos agresijos fazėj pradedant su Japonijos užpuolimu ant Mandžurijos 1931 metais, agresoriai susitiko su mažiausiu pasipriešinimu. Anglija su Francija, prieš kurias ta agresija buvo kreipiama, priešinosi mažiausiai. Priešinimasis prasidėjo tik dabar.

Tikras pasipriešinimas prieš kriminališką Romos, Berlyno ir Tokio agresiją, žinoma, bus galimas tik tuomet, kada antifašistinės jėgos iškraustys iš aukštų vietų visus išdavikus ir defitistus. Norint nugalėti priešą užsieny, būtinai reikia pirma atsiskaityti su vidujiniais priešais.

Vakar buvo problema, kaip suorganizuoti pasipriešinimą; šiandien yra problema, kaip karą laimėti. Kurie mano, kad jau imamasi tikrų žygių, taip pat klysta, kaip ir tie, kurie manė, kad jokio pasipriešinimo niekad nebus.

Plieno karas išmėgins visų nervus, ypatingai politinius nervus, taip, kaip kad niekad nervų karas nemėgino plieno.

Ar Galima Jais Pasitikėti

Tuojautinis mirties ar gyvenimo klausimas yra, kokia valdžia gali greičiau karą laimėti. Remti karą yra vienas dalykas, o remti valdžią visai kitas.

Ar galima pasitikėti tais, kurie kuone pralaimėjo jį be kovos? Tais, kurie atidavė 35 Čekoslovakijos divizijas metai atgal? Tais, kurie privertė Franciją atitraukti tūkstančius vyrų nuo Vokietijos fronto saugojimui Ispanijos rubežiaus? Tais, kurie kurstė Lenkiją atmesti tiesioginę Sovietų paramą?

Dar daugiau, valdžios charakteris gali nulemti galutiną paties karo charakterį. Jeigu jie tęs persekiojimą Francijos komunistų, vis atmetinės Sovietų koloboraciją, jeigu jie mėgins paaukoti Lenkijos nepriklausomybę, imperialistinis karo charakteris sustiprės. Tokiame atsitikime, nei vienas laisvės draugas nekreips atydos į tai, kuri pusė laimės paskutinį mūšį, nes per tą kovą abu imperializmai vienas kitą mirtinai pažeis.

Per pereitą savaitę apie šiuos pamatinius klausimus rimtai galvojo visos grupės. Čemberleno grupė rado reikalą įtraukti Čiorčilį ir Edeną į neva pereinamąjį karo kabinetą.

Tik mėnesį atgal Čemberlenas karštai puolė Čiorčilį už tai, kad pastarasis "labai dažnai sutinka" su opozicija. Čiorčilis iš susikrimtimo purtė galvą, kai Čemberlenas, paties Čiorčilio žodžiais tariant, stengėsi būtinai paleisti parlamentą tuo metu, kai nazių agresija prieš Lenkiją buvo besiartinanti prie sprogimo. Aiškiai matosi, kad karo padėties buvimas Čemberleno poziciją labai susilpnino.

Reorganizuotas kabinetas yra geru apsireiškimu, bet tai tik pradžia krypimo linkui tikro karo kabineto, susidedančio iš žmonių, kuriais žmonės galėtų pasitikėti, kad jie ves antifašistinį karą, o ne imperialistinį.

Kita Mintis

Toriai taipgi išnaujo apgalvoja Sovietų-Vokietijos paktą. Pirma jų reakcija buvo pilna baimės, pykčio ir pasitenkinimo. Jie pyko todel, kad Sovietai nelošia jiems skirtos rolės. Jie bijojo to, kad visai neprigulminga Sovietų politika aprubežiuos jų manevrus su Hitleriu. O nekurie buvo patenkinti todel, kad nebereiks kovoti kartu su bolševikais.

Vienas iš įtakingiausių Čemberleno torių, Sir Henry Page Croft, parlamento narys per 29 metus, netyčiomis savo kalboje iškėlė torių džiaugsmą. Kaip buvo pranešta Manchester Guardian, "Sir Henry pasakė, kad didelis sunkumas nuo jo minties jau nuslinko. Jis labai bijojęs, kad nereiktų kariauti kartu su tais baisiausiais raudonaisiais."

Tačiau per pereitą savaitę torių spauda linkui Sovietų atsinešė labai švelniai. Atrodo, kad jie supranta, jog Anglija gali gauti Sovietų pagalbą, jeigu tik ji norės, ir kad jie nesijaučia saugūs ir prisibijo uždaryti duris tam galimumui. Taipgi yra priežastis tikėti, kad ši politika yra paremta supratimu, kad Sovietų-Vokiečių sutartis nieko daugiau nereiškia, kaip tik tą, ką ji sako.

Kitas svarbus apsireiškimas yra prielankus priėmimas Willie Gallacher, komunisto, kalbos atstovų rūmuose. Pirmą kartą šią savaitę toriai nedarė jokių trukdymų. Priežastis šios staigios toleracijos yra ta, kad Gallacher pareiškė, jog jis stovi už "greitą nazių režimo sumušimą," pažymėdamas, kad "aš pilnai tikiu, jog toks mano pasielgimas nebus prieš mano klasės draugų

Airijos finansų ministeris Sean O'Kelly, didelis De Valeros šalininkas.

Ką Žmonės Kalba

Kaip ir paprastai, daug lengviau patirti apie svarbiąsias klasines realybes iš torių, negu iš besimėtančių liberalinių intelektualų. Bet ir Liebarlų ir Darbo partijos apsigalvoja išnaujo, nors laike 24 rugpiūčio debatų jie buvo sušumiję, išskyrus mano mėgiamiausius parlamento narius, Ellen Wilkinsoną ir Aneuran Bevaną.

Jų atsisakymas įeiti į naują kabinetą yra didėjančios nepriklausomybės atspindžiu. Arthuras Greenwoodas, einąs Darbo Partijos vado pareigas, buvo priversta apie valdžią išsireikšti, kad "jeigu atsirastų kokių neaiškių pasitarimų, šlubavimų, svyravimų, turėtų būti kviečiami jų vieton kiti vyrai." Sir Archibald Sinclair, liberalų vadas, išreiškė "nusistatymą, kad šis reikalas būtų davestas iki galo." Tai labai liudna diena del Čemberleno, nes viskas, už ką tik jis stovėjo, subirėjo, kaip jis pats pažymėjo.

Kaip liberalų, taip ir darbiečių spauda truputį susilaiko nuo atakų ant Sovietų Sąjungos, nors del kitos priežasties. Aš asmeniškai laike pereitų kelių dienų girdėjau šimtus žmonių sakant: "Mes buvome perlėti. Mes būtume galėję turėti paktą su Sovietais, jeigu mes būtume norėję. Vokiečiai gerai žinojo, ką jis reiškia, todel jie negailėjo nieko, išskiriant Hitlerio ūsus, kad tik sumušti mus."

Darbiečių politikieriai, jausdami tą masių jausmą, nesigaili pigių žodžių, kad užbovyti mases, nuo kurių priklauso jų darbas. Tas yra tik pradžia abejojamos politinės krypties.

Yra pavojinga sustoti, kol nebus visos svarbiausios šakos apdirbtos. Kaip ir kiekviename antifašistiniame kare, politinės ir militarinės pusės labai siejasi. Todel nebus peranksti apsvarstyti nekurias strategines problemas.

Per metų metus Britų ir Francūzų militariniai rašytojai agitavo už grynai defensyvę strategiją. Liddell Hart mokykla, ypatingai įgavusi įtaką per paskutinius metus, yra kraštutiniausia defensyvės strategijos šalininkė. Į žmonių galvas pripumpuota, kad šis karas bus išsisemimo karu, kad laimės tie, kurie ilgiau išlaikys.

Dabar jeigu Francija ir Anglija šią strategiją pradės praktikuoti, kas atrodo labai galimu daiktu, jų parama Lenkijai bus labai menka, iš ko generalis Vokiečių štabas tiktai džiaugsis. Dveji rezultatai iš tokios strategijos gali būti numatyti.

Pirmoj vietoj, Sovietų pagalba kaskart bus vis reikalingesnė.

Sovietų pozicija po Vorošilovo pareiškimo paliko labai aiški. Lenkija, palaikoma Francijos ir Anglijos, atmetė Raudonosios armijos pagalbą nesutikdama jos įsileisti į Lenkijos teritoriją. O kas liečia žalią medžiagą del karo, Vorošilovas pabrėždamas pažymėjo, kad gali būti suteikta remiantis prekybine sutartimi. Po Vorošilovo pareiškimo aš atydžiai sekiau Britų reakciją, laukdamas galimų užsigynimų ar pataisymų. Nepasirodė nei jokių, kas patvirtino, kad Sovietai teisingi.

Antra, kadangi Lenkija gali gauti labai menką pagalbą iš Anglijos ir Francijos, jeigu jos prisilaikys grynai defensyvės strategijos, tai iškyla galimybė, jog Vokietija įsibraus giliai į Lenkiją, o gal net ir visai okupuos.

Kaip ilgai Lenkija gali išsilaikyti, yra dabartinis klausimas, ne visai sutampąs su mano keliamu dalyku, turint mintyje, kad lenkų pasipriešinimas gali būti palaužtas labai greitoj ateityj. Tuometė iškiltų labai rimta galimybė, kad nekurie Francūzų ir Anglų rateliai pradės reikalauti peržiūrėti visą situaciją, kadangi originalė konflikto priežastis jau nebeegzistuos.

Hitleris atrodo prie ko nors panašaus rengiasi, laikydamas Musolinį nuošaliai šio konflikto. Čia yra manoma, kad Italija laikysis neutraliai taip ilgai, kaip bus galima. Dar daugiau, Hitleris atrodo tyčia supa Vokietiją neutralinėmis valstybėmis, kad vakarų frontą kiek galint sumažinti. Jis, atrodo, mėgins padaryti karą lokaliu, nors ženklai nurodo į generalį karą.

Italijos neutralumas reikalingas tam, kad užstatyti silpniausią Vokietijos sieną, pabauginti vakarines jėgas su galimu Italijos atsivertimu, ir panaudoti ją kaip taikytoją pirmai progai pasitaikus sudaryti naują Munichą. To jau buvo siekiama užpereitą penktadienį su pasiūlymu turėti penkių jėgų konferenciją. Kas dar pažymėtina, tai kad ir Čemberlenas ir Daladje Musolinio pastangas pagyrė. Kas atsitiko dabar, gali atsitikti ir vėl, jei tik susidarys sąlygos.

Antifašistai Prieš Imperializmus

Šitos visos konsideracijos aiškiai rodo, kad karo charakteris dar nepilnai nustatytas vien tik paskelbimu karo. Neprigulminga Sovietų politika išreiškia jų nusistatymą laikytis nuošaliai grynai imperialistinio karo.

Kas liečia komunistinį judėjimą Britanijoj, jis sako, kad Čemberleno valdžia vesti antifašistinį karą negali. Jeigu vakarinės jėgos tikrai norėtų šitą karą laimėti, ir greitai laimėti, nebūtų buvę joms reikalo derybas su Sovietų Sąjunga paversti niekais.

Trumpu karu gali būti tiktai tikrai antifašistinis karas, bet tam reikalinga žmonių, kurie nori tą karą laimėti, kurie gali būti pasitikimi, jog jie nusistatę sutriuškinti fašizmą.

Tą nutarti gali Francijos ir Anglijos žmonės. Ir negalima pasakyti, kad toks nutarimas jau padarytas, nors karo eiga gali dalykus pastumti pirmyn.

Kova prieš Hitlerį vienas dalykas, o palaikymas Čemberleno yra kitas. Kas stovi už pastarąjį, tas neatsieks pirmojo. Užgerinimo klika priversta atsitraukti, bet dar sugeba išsilaikyti. Sovietų politika rodo, kad jie rizikuoti nemano.

Rizika, ištikrųjų, yra kitoj pusėj. Jeigu šitas karas bus vedamas imperialistiniais sumetimais iš abiejų pusių, jis galės būti paskutiniu imperialistiniu karu.

Tuo tarpu komunistų linija yra duoti visą galimą paramą antifašistiniam karo charakteriui, neužmirštant fronto namie, kaip ir palei Vislą ir Reiną.

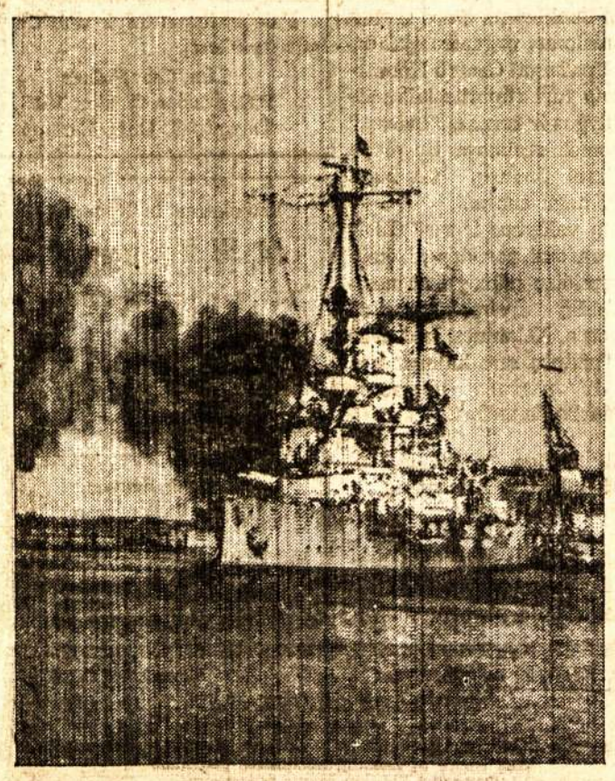

Nazių karinis laivas Schleswig-Holstein šaudo į lenkų uostą Gdynią. Gdynia šiuo metu jau nazių rankose.

NEGARBINGAI PASIŽYMĖJO LIETUVIS JAUNUOLIS

TORONTO. — Kiek seniau Liaudies Balse buvo rašyta apie apiplėšimą Kanados Nacionalės Parodos ir kur buvo pavogta keliolikos tūkstančių dolerių vertės brangenybių.

Šiomis dienomis policija susekė įtariamusius ir juos areštavo. Areštuoti 7 asmenys ir jų tarpe lietuvis jaunuolis W. Silcius. Pas areštuotuosius dar surado įvairių žiedų bei deimantų vertės $15.000. Tų brangenybių tarpe rasta ir deimantų, kurie buvo išplėšti iš aKnados Nacionalės Parodos.

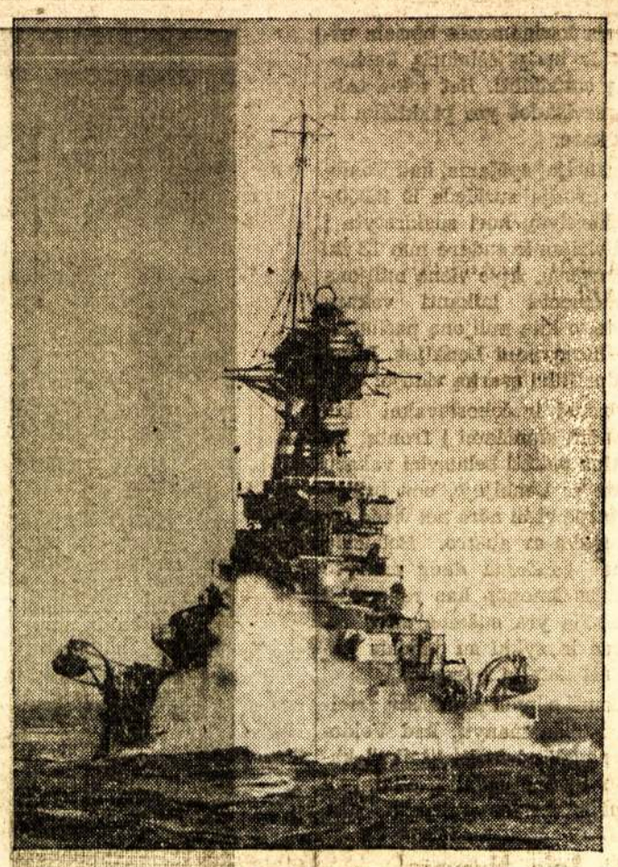

Vienas iš Anglijos jūros "šunų," karinis laivas H.M.S. Barham.

UŽBURTAS LAIKAS

(Arba Grigaičio Auksas)

prieglaudą Sovietų Sąjungos uoste Murmanske," rašo Naujienos, tuo tarpu, kada visi kapitalistiniai laikraščiai praneša, kad Bremen liko perleistas Italijai. "Sovietai susivienijo su Vokietija," Stalinas Hitlerio draugas," "Komunistai eina išvien su fašistais," sako Grigaitis, tuo tarpu, kada Francijos komunistai jau vakarų fronte kovoja prieš nazius. Bet Grigaitis nesiskaito su faktais ir tikrove. Jis užsimerkia prieš faktus, o rašo savo nesveikos iliuzijos sukurtus prasimanymus, kad tik kaip nors pakenkti progresyviam darbininkų veikimui, kad tik kaip nors patarnauti kapitalistams, kurie stengiasi demokratinuose kraštuose įvesti tokią pat biaurią reakciją, kaip fašistinėse šalyse. Kad visokius prasimanymus ir šmeižtus ant darbininkiško veikimo pila kapitalistai reakcionieriai, tai visai aiškiai suprantama. Jie nebūtų kapitalistais, jeigu taip nedarytų. Bet kodel kapitalistams išeina tarnauti "socialistas," tai jau keistoka.

Naujienos sąmoningai ignoruoja tą faktą, kad fašizmas gina kaip tik reakcingųjų kapitalistų reikalus, o komunistai ir Sovietų Sąjunga darbininkų reikalus. Vokietijos fašistai nenustojo dar gynę Vokietijos imperialistų reikalus, taip, kaip Anglijos, Kanados, Jungtinių Valstijų ir kitų šalių fašistai nenustojo gynę savo šalių kapitalistinius reikalus. Bet jie nepuolimo sutartis perstato kaipo pagalbos sutartis ir verda smalą, nes ta smala jiems labai šiuo laiku reikalinga, kad įvedus kapitalistiniuose kraštuose reakciją.

Grigaitis prieš tai užsimerkia. Jis renka tokius faktus, kurie jo nesveikai iliuzijai atrodo auksu ir krauna savo Naujienų papečkin, nors tie jo "faktai," sveikomis akimis žiūrint, yra niekas kitas, o tik mėšlas.

Man žiūrint į tokius Grigaičio "auksinius faktus, prisimena viena sena, sena pasaka. Pasaka apie velnią ir jo sutvertą auksą. Auksą, kuris labai prilygsta Grigaičio "faktams."

Tai buvo senai. Daug seniau, negu Naujienų Pijušas pradėjo savo skaitytojus mokyti ir pūsti jiems dūmus į akis. Tai buvo tuo laiku, kada dar ponas Dievas su velniu kariavo ir visos palaidos dvasios vaikščiojo žemėje, taip laisvai, kaip dabar fašistiniai agentai. Tuo metu velnias turėjo sunkiai darbuotis ir prakaituoti dieną ir naktį, kol kokią paklydusią žmogaus dūšią jam pavykdavo pasigauti ir stačiagalva ją nujoti peklon pas Liuciperį. Sunku velniui buvo darbuotis, labai sunku. Jo oponentas kur tik pasisukdavo, ten visus laimėdavo, ir nesykį velniu prisiėjo šventu vandeniu pakrikštytam nėšdintis iš žmonių tarpo. Kaukdavo vargšas velnias, o žmonės iš jo kančios tik šypsodavos.

Taip visų paniekintas ir išjuoktas velnias vieną sykį nueina į miškus ir atsisėdęs po sudžiūvusia pušia pradėjo savo liūdną dalelę rokuoti. Dūsavo ir vaitojo, ir vėl dūsavo ir vėl vaitojo. Parietė savo uodegą tarp kojų ir neturėdamas ką daugiau daryti pradėjo ją stipriai spausti. Spaudžia ją ir vis labiau riečiasi, taip, kad net akyse jam žalia pasidarė. Bet kaip tik tuo metu jam kilo garbinga mintis galvoje. Jis linksmai pašoko, išsitiesė, paglostė savo uodegą už geros minties suteikimą ir nuėjo į kaimą, iš kur tik ką nesenai buvo pabėgęs.

Eina sau velnias išdidžiai pasipūtęs ir uodegą užrietęs šypsosi gerą mintį galvoje nešdamas. Mat, jis atsiminė, kad tame kaime gyveno vienas plikagalvis senis, kuris pasižymėjo nesvietišku godumu. Jis jau buvo prisikrovęs pilną papečkį aukso ir vis dar jam neužteko. Todel velnias tiesiai ir nuėjo pas tą plikagalvį senį, Jokūbu vadinamą. Įėjęs pagarbino ir pradėjo su Jokūbu kalbėtis ir kalbinti jį, kad jis jam savo dūšią užrašytų. Nors išsykio Jokūbas su velnio propozicijomis nenorėjo sutikti, kadangi jis buvo nepriklausomo nusistatymo žmogus ir kalbėdavo žmonėms apie naujas dar niekam negirdėtas svajones. Bet kada velnias pasiūlė jam didžiausias aukso krūvas, tai susvyravo Jokūbo tvirtas nusistatymas ir jis sutiko savo dūšią velniui užrašyti.

— Na, kur tavo tas auksas?— tuojau pradėjo velnią spausti Jokūbas. — Duok čia man jį tuojau.

Velnias padarė rimtą miną ir sako Jokūbui:

— Einam.

Išsivedė Jokūbą į laukus, kur labai daug arklių ganėsi ir pirštu rodydamas sako:

— Žiūrėk kiek čia daug aukso krūvų! Jos visos tavo. Imk ir neškis namo. Paslėpk jį giliai. Jei nori to aukso dar daugiau gauti, tu jo gausi, ale tu turi man daugiau tarnauti ir padėti kitus žmones patraukti mano pusėn.

Pamatęs tiek daug aukso Jokūbas tiek apsidžiaugė, kad net neattimina, ką velniui atsakė. Jis tik puolėsi prie tų krūvų ir su didžiausiu užsidegimu krovė tą auksą į savo maišą ir nešėsi namo ir vėl krovė į maišą ir vėl nešėsi namo ir pylė papečkin. Jis dirbo taip sušilęs per visą naktį, kol visą auksą iš ganyklos susirinko ir parsinešė namo. Pabaigęs darbą krito lovon ir užmigo. Ryto metą pabudęs kreipia nosį vienaip, kreipia kitaip— smirda! Ir vėl uosto šiaip, uosto taip, vis vien smirda. Smirda arklio mėšlu!

Greitai Jokūbas iššoko iš lovos, pribėgo prie papečkio iš kur smarvė ėjo, ir greitai ją atidarė. Koks jo buvo nusistebėjimas, kada jis vietoj aukso pamatė pijną papečkį prikrautą arklių mėšlo! . . .

Susičiupo sau abiem rankom už galvos ir išbėgo velnio ieškoti, parodyti jam kas su jo auksu atsitiko. Bet velnias tai gerai žinojo ir pro lango kamputį žiūrėdamas į Jokūbą skaniai šypsojos, nes tai ir buvo jo ta geroji mintis, kurią jis įgavo bespausdamas savo uodegą. O tą mėšlą jis buvo pavertęs auksu tik tam tikram užburtam laikui.

* * * *

Tą pasaką man pasakojo mano mama, kada aš dar mažiukas buvau ir poterius kalbėti tingėjau. Bet dabar jau užaugau ir pasenau, bet dėka Naujienoms ją vėl atsiminiau.

Ir ištikrųjų, mano prieteliai ir prietelkaitės, jūs vierysit, nevierysit, bet beskaitant Naujienas man prisimena ir rodosi, kad Pijušas lygiai kaip tas Jokūbas susmirdusį auksą gabena į savo Naujienų papečkį. Praeis tas užburtas laikas ir tie visi Pijušo surinkti auksiniai faktai prieš Sovietų Sąjungą ir Komunistų Partiją pasmirs jam tas, kaip anas iš ganyklų suneštas auksas.

Gaila žmogaus, gaila jo ščyros procės . . . Bet lai būna atleista tam, kas negriešina. O dūšia jo senai parduota kapitalizmui.

Jūsų Dėdė Albinas

Lenkijos Dirbtuvėse Gamina Bombas Naziams

BERLYNAS. — Maršalas Goeringas grįžęs iš naujai užkariautų Silezijos pramonės centrų pranešė, kad tose įmonėse, kuriose seniau buvo gaminami Lenkijai ginklai, dabar jau gamina bombas nazių orlaiviams. Jis taipgi giriasi, kad Lenkijos anglių kasyklos jau baigia susitvarkyti ir greitoj ateityj pradės veikti duodamos taip labai Vokietijai reikalingų akmens anglių. Vokietijos prekyba su nekuriomis pabaltijo šalimis yra paremta grynai anglimis. Švedija turi su Vokietija didelę prekybą, bet iš Vokietijos perka tinkai anglį, tuo tarpu už tą anglį Vokietija Švedijoje gauna jai labai reikalingų geležies rudų.

Lenkija per metus duoda vien minkštųjų anglių apie 45 milijonus tonų ir jos aliejaus laukai suteikia vieną šeštadalį visos Europos petroliumo.

Palaikykite tuos biznierius, kurie skelbiasi L. B.

Hon. Bradford W. LePage, Prince Edward Island Tarybos prezidentas, paskirtas šios provincijos leitenantu gubernatorium.

Pranešimai

Montreal, Que.

Išgirskite Raportą iš Moterų Seimo Amerikoje

Šiuomi pranešame ir kartu užkviečiame ne tik LLD 137 ir 47 kp. moteris, bet bendrai visas Montrealo lietuves moteris atsilankyti į šaukiamą susirinkimą, kuriame turėsite progos išgirsti platų raportą iš delegatės, kuri dalyvavo Amerikos Moterų Lietuvių Seime.

Be raporto, turėsime dar eilę dalykų apsvarstyti ir ruoštis prie maskarado.

Todel visos, kaip Frontenako, taip ir Posančalio distrikto moterys nuoširdžiai kviečiamos atsilankyti. Susirinkimas įvyks ateinantį penktadienį, 22 d. rugsėjo (September), 8 val. vak., 01234 Charlevoix St.

Moterų Komitetas

Toronto, Ont.

Menininkų Susirinkimas

Dramos Grupė ir Bangos Choras ir pašaliniai asmenys, kurie tik mylite dalyvauti prie meno veikimo, dainuoti ar vaidinti, kviečiami dalyvauti susirinkime, kuriame nustatysime planą veikimui.

Susirinkimas įvyks rugsėjo 19 d., 8 val. vak., 6 Denison.

Valdyba

Sugrįžo iš Lietuvos Draugė Antanavičienė

TORONTO. — Šiomis dienomis grįžo iš Lietuvos drg. Antanavičienė, žmona visiems gerai žinomo drg. Antanavičiaus, kuris turi ant Dundas St. W. kirpyklą. Lietuvon ji buvo išvykusi pasisvečiuoti ir aplankyti savo namiškius, kur ir praleido šią visą vasarą.

Sugrįžo smagi ir linksma, kad pavyko laimingai sugrįžti šiuo taip neramiu laiku. Ji pasakoja, kadnors laivo, kuriuo ji važiavo karo laivai nebuvo užpuolę, vienok kelius povandeninius laivus matė plaukiant aplinkui. Tai buvo nerami kelionė, bet ji džiaugiasi, kad viskas gerai pavyko. Lietuva padariusi į ją neblogą įspūdį. Ypatingai puiki Lietuvos gamta gražiai paveikė į jos skruostus nudažydama juos sveiku raudonumu.

Apie Lietuvą plačiau dar neteko su ja pasikalbėti.

Report.

Silpnas Vokietijos Rezervas

PARYŽIUS. — Francijos kariuomenės ekspertai tvirtina, kad Vokietijos rezervas yra silpnas, nes jam trūksta praktikos ir patyrimų. Vokietija pradėjo ginkluotis tik nuo 1933 metų ir nuo to laiko laipsniškai didinti savo kariuomenę, bet lig to laiko jos armija buvo maža ir todel daugelis vyrų liko be karinio mokslo. Nors Hitleriui įsigalėjus, Vokietijoje labai plačiai buvo pradėta visus vyrus mokinti karo tarnybos, bet jie negalėjo suspėti tinkamai juos išlavinti. Tais faktais remdamiesi Francijos ekspertai ir daro savo sprendimus. Jie taipgi nurodo, kad vyriausią karo vadovybę sudaro lig šiol nepasižymėję generolai, iškilę tik prie Hitlerio ir visai mažai teturį praktikos. Septyni vyriausi kariuomenės vadai, kurie vadovauja sykiu su Hitleriu visiems karo veiksmams, sako ekspertai, laike praeito karo buvo tik jaunesnieji karininkai ir nebuvo aukščiau savo laipsniu pakilę, kaip iki majoro. Tie visi generolai dar neturį karo praktikos, o esą tik teoretinio mokslo pasiekę ir savo karo veiksmų taktiką remia vien ant jėgų. Jų taktika esanti stipriai mechanizuotais kariuomenės būriais užpulti ir besipriešininčią kariuomenę sunaikinti. Bet tokia taktika nevisados yra praktiška ilgam kare.

Francijoj spėjama, kad Vokietijos armija susideda iš 2,250,000 kareivių, kuri suskirstyta į 47 divizijas ir sudaro nuo 13 iki 16 korpusų. Apie vieną milijoną kariuomenės laikanti vakarų fronte, o kitą milijoną pasiuntusi užkariavimui Lenkijos. Likusieji prižiūri tvarką viduje.

Austrai ir čekoslovakai kol kas nėra siunčiami į frontą. Tą tvirtina paimti belaisviai vakarų fronte ir Lenkijoje, nes belaisvių tarpe visai nėra nei vieno čekoslovako ar austro. Belaisvių tarpe randama daug maišyto amžiaus žmonių, kas rodo, kad Vokietija yra suėmus savo rezervus ir sykiu su jaunais kareiviais siunčia į frontą.

Esanti silpnumai fašistų armijoje leidžia manyti, kad Vokietija negalės laimėti "žaibo" karo, o ilgame labai greitai gali pairti ir susidemoralizuoti.

Apie Nuovargį

(Atkelta nuo 3 puslp.)

teigimas neranda platesnio pritarimo bei medicinos mokslo tvirtinimų, nes dažnai nervuoti žmonės blaškosi miegodami ir guli išsiskėtę, nors šiaip jie būtų visai nusilpę ir be energijos. Vienok griežtai pirmojo teigimo neužginčyja, nes daugeliu atvejų jis gali būti teisingas.

Bet tinkamiausias poilsis skaitomas toks, kada kambaryje yra pakankamai gryno oro, ir kada žmogus eidamas gulti užmiršta visus nemalonumus bei rūpesčius ir visai nuramintais nervais užmiega. Kaip poilsis reikalingas pavargusiems muskulams, taip poilsis reikalingas ir žmogaus nervams, o nėra geresnio poilsiui dalyko, kaip ramumas. Taigi, ramumo turi surasti kiekvienas darbininkas parėjęs namo ir taip elgtis, kad ramumo galėtų namie turėti.

Organizuoja Naują Čekoslovakijos Valdžią

Laike Municho konferencijos Čekoslovakija buvo niekšingai išduota Vokietijos fašizmui ir sudraskyta. Per dvidešimts metų čekai su slovakais budavojo savo valstybę, visa liaudis aukavo savo turtą, energiją ir gyvybę, kad tik išlaikius savo tautinę laisvę ir demokratiją. Jų visą darbų vaisių sudraskė ir užgrobė vokiškas fašizmas su pavelijimu kitų šalių. Dabar, kada Francija ir Anglija pačios atsidūrę kare su Vokietija, daug palankiau pradėjo atsinešti linkui Čekoslovakijos pabėgėlių ir buvusios vyriausybės asmenų. Dabar Anglija su Francija jau rengiasi leisti ir padėti buvusiai Čekoslovakijos vyriausybei organizuotis ir veikti Francijoj.

Numatoma, kad greitu laiku bus sudaryta nauja Čekoslovakijos vyriausybė ir ją Anglija su Francija pripažins kaipo konstitucinę šalies vyriausybę ir leis jai savistoviai veikti. Buvęs prezidentas Eduard Benes dabar užims Čekoslovakijos ministerų kabineto pirmininko vietą, Dr Stefan Osusky, buvęs Čekoslovakijos pasiuntinys Francijai dabar užims užsienio reikalų ministerio vietą, Eduard Outrata — finansų ministerio vietą ir t.t.

Toji vyriausybė turės teises išduoti pasus, organizuoti kariuomenę atsteigimui Čekoslovakijos nepriklausomybės ir eis visas kitas pareigas, kaipo legalios vyriausybės. Jau yra išleisti atsišaukimai į Francijoj esančius Čekoslovakijos pabėgėlius, kviečiant juos ir raginant stoti naujon Čekoslovakijos armijon, kuri dabar pradeda organizuoti. Tos būsimos kariuomenės stovykla numatyta padaryti Cognac mieste, kuris lig šiol buvo žymus savo vyno išdirbystėmis.

Anglijos karalius ir karalienė nufotografuoti po to, kai karalius per radio atsikreipė į visos imperijos žmones, šaukdamas kovon prieš Vokietijos nazius.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

Organizacinio Fondo Vajuje Trečias Rajonas Savo Kvotą Išpildė Su Kaupu

LLD 217-tos kuopos fin. sekretorius drg. J. Radzevičius, iš Winnipego, prisiuntė $60.26 į organizacinį fondą ir tuomi Trečio Rajono nusistatyta sukelti kvota tapo išpildyta su kaupu.

Draugai ir draugės winnipegiečiai, su pavyzdinga talka ir nuoširdžia parama iš apylinkės draugų-ių, savo nusistatytą kvotą irgi išpildė su kaupu. Kad jiems taip pavyzdingai pavyko pravesti šis organizacinio fondo vajus, tai už tai tenka padėka ir pagarba Winnipego, St. Boniface ir apylinkės draugams ir draugėms, už jų nuoširdų rėmimą tam tikslui ruoštų parengimų, už pasidarbiavimą berenkant aukas ir beplatinant bilietėlius. Ypatingai atžymėtinas pasidarbavimas drg. **J. Sklenio**, kuris ačiū nuoširdiems rėmėjams surinko $9.85 aukų; drg. **E. Ginkuvienė**, nors amžiumi nejauna, bet darbštumu pralenkia ir jaunuosius, ji iš 28 rėmėjų surinko $7.10; drg. **J. Balelis**, iš 18 rėmėjų surinko $4.35 aukų ir kelioliką bilietėlių išplatino; drg. **J. Navickas**, iš keturių rėmėjų surinko $3.25 aukų ir kelis desėtkus bilietėlių išplatino; dd. **P. Piragis** su **A. Jazoku** suaukavo $1.65 ir kelis desėtkus bilietėlių išplatino; drg **K. Zala**, iš trijų rėmėjų surinko $1.15 aukų; drg. **Bukauskienė** surinko $0.50 aukų ir kelioliką bilietėlių išplatino. Taipgi gerai pasidarbavo šiame vajuje bilietėlius beplatindami draugai-ės: **J. Šukis, J. Morkūnas, Paknys, Lepeška, Samulaitienė, Jasiulionienė, Steponavičienė, J. Radzevičius** ir kiti, kurių pavardžių neteko sužinoti, kaip tai parengimų ruošėjai, rėmėjai ir tame darbe vadovautojai-jos.

Prie Trečio Rajono nusistatytos kvotos išpildymo, šimto dolerių sukėlimo į organizacinį fondą, pavyzdingai atsirekomendavo draugai-ės redleikiečiai. Jie pirmieji prisiuntė $35.00 LLD 152 kuopos sukeltą auką. Draugai fortwilliamiečiai ir portarthuriečiai, LLD 15 kuopos nariai, irgi natsiliko nuo savo rajono kitų kuopų, jie jau prisiuntė $21.05.

Paskutiniu laiku gauta aukų iš LLD 15 kuopos sekančių draugų:

Drg. P. Kunčys iš Pringle, Ont. prisiuntė $5.50 aukų. Tai jo surinktų iš 16 aukotojų $2.40 paties d. P. Kunčio auka $2.60 taipgi drg P. Sabo auka $0.50.

Drg. F. Imbrasas, iš Port Arthur, Ont., prisiuntė $6.55 aukų į organizacinį fondą.

Draugai P. Kunčys su F. Imbrasu šiame vajuje darbavosi kaip tikri proletariniai udarninkai. Jie iššaukė į lenktynes ir nusitarė planus sukėlimui po $5.00 į organizacinį fondą. Dabar jau abudu prisiuntė vajaus rezultatus. Drg. P. Kunčys sukėlė $6.90, o drg. F. Imbrasas $8.45. Proletarinio darbo lenktynės baigėsi su drg. F. Imbraso laimėjimu, o abiejų draugų pavyzdingas planų išpildymas liekasi neužmirštamu pavyzdžiu kitiems proletariniams udarninkams, bei darbuotojams del darbo žmonių ateities.

Drg. J. Karonas, iš Fort William, Ont., kiek anksčiau, prisiuntė $1.60 aukų ir $1.75 už bilietėlius, kas pirmiau turėjo būti paskelbta, nes gauti pinigai prieš rugpiūčio 26 d., bet per klaidą buvo paskelbta, kad iš d. P. Kunčio gauti, o d. P. K. prisiųstas 1.00, per klaidą buvo palikta nepaskelbta. Už tai minėtus draugus atsiprašome, nors ir ne del mūs kaltės ta klaida įvyko.

Ligi rugsėjo 13 d. prisiųsti organizacinio fondo vajaus rezultatai rodo, kad Trečio rajono draugai ir draugės jau yra sukėlę ir prisiuntę $116.31.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas reiškiame nuoširdžiausią padėką visiems draugams ir draugėms, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjote prie pasekmingai pravedimo organizacinio fondo vajaus.

Kaip Užbaigiamas Vajus Pirmame ir Antrame Rajone

Ligi šiol prisiųsti daviniai rodo, kad pirmo rajono draugai-ės gana energingai darbavosi šio vajaus pravedime. Nors šio rajono draugams-ėms daug planų sutrukdė reakcionieriai, bet nežiūrint to jie visai netoli nuo nusistatytos kvotos išpildymo.

Drg. J. Pelekauskas, LLD 47 kp. fin. sekretorius, Montreal, paskutiniu laiku pridavė $18.38 parengimais sukeltų aukų ir su tuo jų kuopa yra pridavusi viso $65.95.

Drg. P. Matulaitytė, LLD 137 kp. fin. sekretorė, Montreal, paskutiniu laiku pridavė $7.95 aukų ir su tuo ši kuopa yra sukėlusi $120.48 į organizacinį fondą.

Bendrai pirmo rajono draugai ir draugės jau yra sukėlę $186.43.

Iš Antro Rajono paskutiniu laiku atsiliepė:

Drg. L. Svirplys, LLD 21 kp. sekretorius, iš Windsoro, Ont., prisiuntė jų kuopos $10.00 auką į organizacinį fondą ir kitais būdais sukeltus $0.90. Viso $10.90. Širdingas ačiū draugams ir draugėms windsoriečiams.

Bendrai, iš antro rajono, ligi rugsėjo 13 d. yra gauta $59.95. Antro rajono draugai ir draugės truputį atsilieka su atskaitų prisiuntimu. Jei dar nekurie draugai-ės ir šį rašinį skaitydami dar nebus atsiuntę vajaus atskaitą, tai prašome priimti domėn ir prisiųsti kiek galint teigiamesnę atskaitą. Lauksime. Atminkite, kad dar tik Kapuskasingo ir Westono draugai ir draugės savo kvotas šiame vajuje išpildė su kaupu, o kitos antro rajono kuopos dar tolokai stovi nuo to.

Prašome Baigti Apsimokėti Narines Duokles

Dar yra keletas kuopų kuriose yra narių neapsimokėjusių narines duokles už šiuos metus. Tai nemalonus organizacijai dalykas. Ypatingai Centro Komitetui, kuris turi rūpintis laiku išleisti knygas ir žurnalą "Šviesą," bet kuomet stokuoja tų planų pravedimui finansų, tai būna daugiau negu sunku.

Kuopų valdybos ir visi LLD nariai prašomi pasistengti, kaip galint greičiau užbaigti su narinių duoklių apsimokėjimu už 1939 metus. Nelaukite, kad 1940 metai "užliptų ant kulnų," nes tai būtų negražu progresyviams darbo žmonėms.

Artinasi Ruduo ir Žiema, — Apsirūpinkite Literatūra Skaitymui

Šiuo kritišku gyvenimo momentu darbo žmonės turime daugiau negu kada pirmiau susirūpinti apšvieta. Prasidėjo Antras Pasaulinis Karas. Jo pradėjimo kaltininkai, priežastys ir kokios jo turi būti išvados rūpi visiems darbo žmonėms, o į tuos klausimus atsako darbininkiška literatūra, su ja mes turime apsirūpinti ir aprūpinti kiekvieną darbo žmogų. Meskimės su daugiau organizacinių jėgų platinimui LLD, "Laisvės" ir "Vilnies" leidinių, bei dėkime pastangas, kad kuo skaitlingesnes darbininkiškų laikraščių skaitytojų šeimas išauginus.

Norinti gauti platinimui literatūros prašome prisiųsti užsakymus mūsų komitetui, o literatūra būsite tuojau aprūpinti.

K. K.
LLD K.V.K. Sekretorius,
P. O Sta. "D" Box 44
Montreal, Que.

Generolas Von Keitel, vyriausias vokiečių armijos komandierius, kurio komandoj atliekamos vokiečių armijos operacijos.

Istorija kartojasi. Čekoslovakija vėl, kaip ir prieš 20 metų, pradeda steigti savo laisvą ir nepriklausomą valstybę. Labai gerai, kad Anglija ir Francija tą čekoslovakų žygį užgyrė ir rengiasi jiems padėti. Tokius tų šalių tarimus reikia su džiaugsmu pasveikinti. Bet sykiu reikia stropiai daboti ir veikti taip, kad ta naujai kuriamoji Čekoslovakija nepakliūtų į liaudies išdavikų rankas, kaip Syrovy ir Hacha. Naujoji Čekoslovakija turėtų būti liaudies rankose ir todel dabar labai yra svarbu, kad dedant tai naujajai valstybei pagrindus, nebūtų išanksto sutartimis tokioms liaudies teisėms užkirstas kelias.

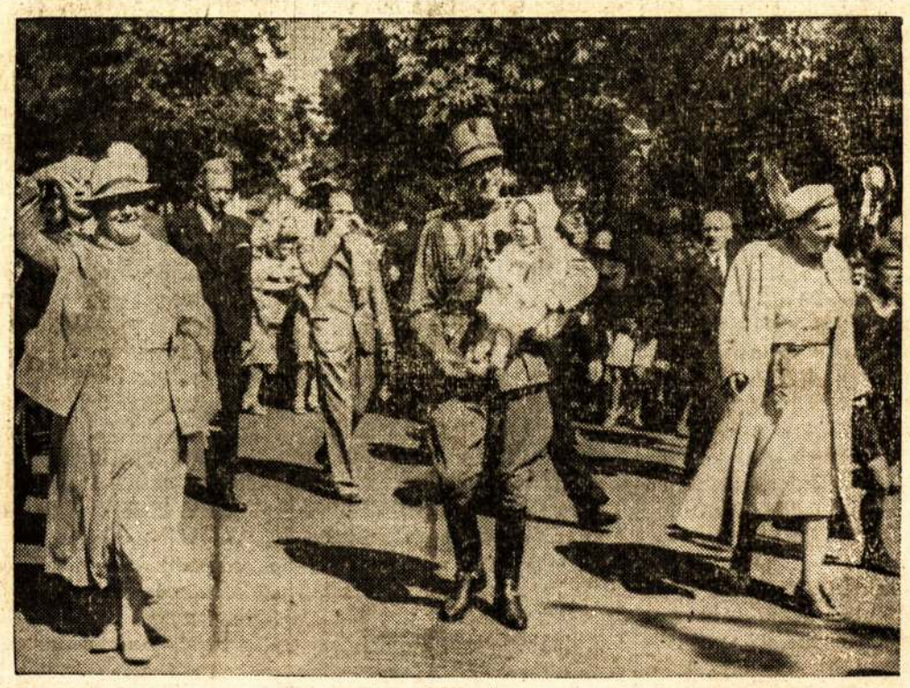

Holandijos karališkoji šeimyna, karalienė Wilhelmina, kairėj, princas Bernhardt ir princesė Juliana, vaikšto holandų sostinės gatvėmis. Princas Bernhardt ant rankų laiko savo dukterį.

SKELBKITĖS PER LIAUDIES BALSĄ

Už visokios rūšies paieškojimus per Liaudies Balsą, kaip tai draugų, giminių ar merginų ir vaikinų apsivedimams, skaitome po 1centą už žodį.

Už apgarsinimus profesijos ar firmos, rašinio formoje, skaitome po 1 centą už žodį.

Už apgarsinimus rėmeliuose po 35 centus už colį špaltos pločio. Organizacijom po 20 centų už colį.

Dažnesniems ir didesniems skelbimams duodame 25% nuolaidos. Klišes (atvaizdus) darome sulyg atskiro susitarimo.

Liaudies Balso skaitytojams darome nuolaidas.

Kadangi skelbimų kaina žema, o Liaudies Balsas plačiai po visą Kanadą ir Suvienytas Valstijas skaitomas, todel skaitytojai, organizacijos ir biznieriai skelbdamiesi arba ieškodami per Liaudies Balsą tikrai savo tikslą atsieksite.

Paieškojimus talpiname tik gavę mokestį.

Liaudies Balsas
P.O. Station C., Box 1013,
Toronto 3, Ont., Canada.

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2, Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Advokatų Kontora
M. S. Millstone
455 Spadina Ave., Toronto
Telefonas: RA 5125
Rezidencijos EL 7922

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agental
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla